

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990: 17..(77.) évf.

5. szám. 2007 május

Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

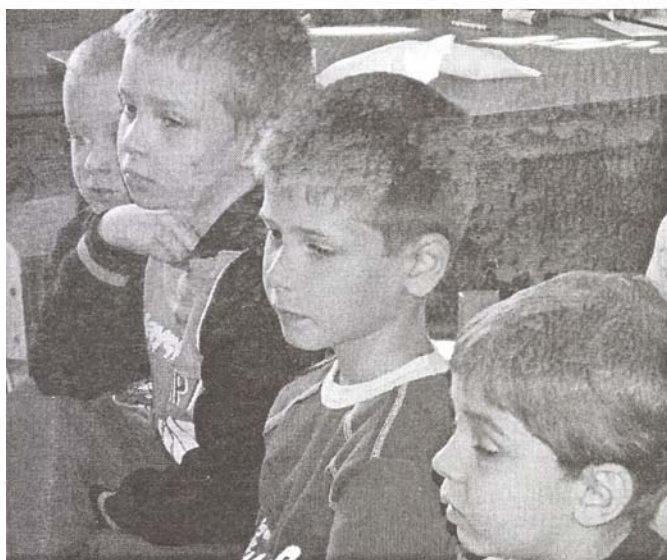
A lélek és az egyház diadala (?)

Pünkösd meghatározását az unitárius káté szűkre szabja: „a lélek diadalának és az egyház megalakulásának ünnepe.” Az ünnep bibliai háttérét most nem ecsetelem, megtették és megtezik azt a szolgálatvégző lelkészek úrvacsoraosztás előtt.

Figyelmem előbb a szentlélekre irányul. A szentlélek Isten jelenléte életünkben. Gyakran megérint és erőt ad a folytatásra, változásra. Van úgy, hogy sodró erejével magával ragad, mint az első keresztyényeket pünkösdkor. Ám leginkább csendben érint meg, hogy észre sem vesszük. Kilatástalan helyzetben, kínzó gondolataink hálójában vergődve egyszer csak békesség költözik a szívbe. Az érzés sokunk számára ismerős, bár kevésbé tudatos. A szentlélek munkája, hogy a sérelmeket feldolgozzuk, elfelejtjük, és ott folytatjuk a barátságot, a közös munkát, ahol félbeszakadt. Gyakran maguktól megoldódnak a kilatástalanak tűnő helyzetek, megbékélünk önmagunkkal és a helyzet-tel.

Napjainkban egyre több lelki sérüléssel találkozunk. Az életünket ebben a térségben nem keserítik véres háborúk, gyógyíthatatlan járványok, nincs parancsuralmi rendszer, nem éhezünk, nem szomjazunk – és mégis: egyre több elkeseredett, a világtól megcsömörlött embert látunk. Mai világunk elképzelhetetlen jólétet jelenthetett dédapáink, dédanyáink számára. Ám mindezek mellett, sajnos, háttérbe szorult a lélekkel való foglalkozás. Ma már önálló szakmaként dolgozik a pszichológia, látványos eredmények azonban nincsenek. Isten szentlélekének jelenlétéről keveset beszélünk, holott ennek ereje segít át a holtponatokon. Emberi lelkünk együtt dolgozik a szentlélekkel. Közös munkájuktól helyreáll bennünk az élet elevensége. Az ebben való hitet is ünnepeljük pünkösdkor. Figyeljünk a lélek dolgaira, foglalkozzunk vele! A szentlélek mindenkor velünk van, és pünkösdkor újfent megerősíthet bennünket ez a tudat.

Figyelmem most az egyházra fordítom. Pünkösd az egyház megalakulásának ünnepe is. Vajon tényleg ünnep ez a nap? Érezzük-e pünkösdkor, milyen jó érzés ahhoz az egyházhoz tartozni, ahol nyilvántartják adatainkat? Érezzük-e azt, hogy egy lelki közösség tagjai vagyunk? Ha ezekre a kérdésekre igenel válaszol valaki, kétféle következtetést fogalmazhatunk meg: egyfelől az egyház rendelkezése szerint létezik, másfelől az illető személy életében fontos szerepet tölt be az egyház, és ő maga ehhez felelősen viszonyul. Ám a válaszadás ennél bonyolultabb, és sajnos sokan vannak, akik a fenti kérdésekre nemmel válaszolnának. Bizonyítják ezt az Erdély-szerte üres templomi pad-sorok, az ún. hívek elterjedt közönye mindenféle egyházi jellegű rendezvény iránt stb.

Többórás beszélgetéseket, nagy konferenciákat lehetne szervezni arról, hogy mindezt mi okozta a múltban, miért van így a jelenben, és mit vetít elő a jövőre nézve ez az állapot. Itt most csupán egy gondolat erejéig villan fel a kérdés: szeretek-e az egyházhoz tartozni? Pünkösdkor ez a kérdés is előttünk áll. Ilyenkor kell mindenkinek elgondolkodnia az egyház és közte való viszonyon. Ilyenkor kell újraértelmezzék a hívek a hozzáállást, a lelkészek munkájuk eredményét, az egyházvezetők pedig a rendszer lényegi működését.

Az egyház egyben intézményt is jelent. Ilyenként saját vezetősége, működési rendszere van. Az egyházkormányzás óhatatlanul is különböző nézőpontok ütköztetését váltja ki, és ez így van jól. Az egyház fenntartása, működtetése okán nem ritka, hogy a hívek a lelkész vagy a lelkészek egymás közt nem értenek egyet. Nincs olyan intézmény, ahol ez másképp lenne. Ám az egyház mindezek felett a hívek lelki közössége is. Létezése a gyülekezetektől függ. Éppen ezért mindenkinek azon kell munkálkodnia, hogy minél többen érezzék jól magukat az egyházi keretek közt. A nézetkülönbségeket lehet egészségesen kezelni, és mindenkor a közösségi célokra kell fektetni a hangsúlyt. Az egyházvezetési rendszert a gyülekezetek minél hatékonyabb szolgálatába kell állítani. Ezek a gondolatok is a pünködsdi üzenet részei, hiszen az egyház megalakulásának ünnepe csak akkor teljes, ha az egyház életünkben játszott szerepét meghatározzuk.

A májusi napsütésben, pünkösd táján szakítsunk több időt lelkünk dolgaira! Figyeljük a szentlélek jelenlétét! Gondolkodjunk el a magunk egyházközségének életén! Tetszik, ahogyan működik? Mit kellene javítani? Hogyan tehetnék én is valamit ahhoz, hogy jobb legyen?

Áldott pünködsdi ünnepet!

Sándor Krisztina

Neveink

Nomen est omen.

Azonosítást és elkülönítést biztosít a név a személy számára. Megszemélyesít, információt tartalmaz nemre, nemzetiségre vonatkozóan: Sajátos anyanyelvvelvi formát hordoz: a Ion az román, a János magyar és a Jean francia.

Lapoztam a keresztelési anyakönyvet, és olvastam a neveket: Roxana, Alexandra, Christian, Sidonia, Beatrice, Sebastian, Iulean-Manox, Evelin, Norbert, Henriett, Anita, Sabrina, Denisa... Hirtelen azt sem tudtam, hol vagyok, mit is olvasok. Valóban egy történelmi magyar egyház, egy unitárius egyházközség anyakönyvét látom, lapozgatom?

Hát hova lettek a szép, ízes, hovatartozást is kifejező magyar neveink, azok, amelyeken édesanyáink, nagymamáink szólították gyermekeiket? Amiből első hallásra kitűnt, hogy milyen néphez, nemzethez tartoznak. Mert még a 150 évig tartó török világban is tudni való volt, hogy Ali az török gyerek, a Pali meg magyar.

Miféle divat, utánzás, elferdülés lett úrrá rajtunk? Miért kell pocsolnyából innia annak, akinek poharában ott a hegyek tiszta forrásának vize? Hát már a nevünket is eladjuk, vagy eldobjuk?

Milyen különös, hogy kutyáink és macskáink nevét több gonddal, odafigyeléssel választjuk meg, mint gyermekeinkét.

Például egy japán pincsinék nem adjuk azt a nevet: Behe-mót, sem játékos kiscicánknak hogy Buddha. S ha elgondoljuk, mennyi kedves, szép nevünk van: Boglárka, Csilla, Hajnalka, Tünde, Győző, Levente, Szilárd... Beszélő nevek, értelmes és kedvező jelentést hordozóak. S neveink zeneiségének, komolyságának vagy játékoságának, kellemes csengésének, hangzásának anyanyelvünk biztosít alapot. És milyen kimeríthetetlenül gazdag a kedveskedőn, közvetlenül formált becenév-tárházunk!

Az emberi magatartás, viszonyulás alakítja az életminőséget. Ez a viszonyulás nemcsak a minket körülvevő világ irányában, hanem elsősorban önmagunk, örökségünk, hagyományaink, sajátos és egyedi értékeinkhez való hozzáállásunkban nyer jelentőséget, megtartó, alakító erőt. Kultúránk, anyanyelvünk, Istenbe vetett sajátos hitünk mellett ott van a nevünk is. Valamikor erőszakkal átírták neveinket, a József Iosif, a Lajos Ludovic, az István Ștefan lett. Nem mi tettük, nem akartuk, ránk kényszerítették. És most mit csinálunk, és miért? Többek, másabbak leszünk a nyakatekert, ürességet hordozó nevekkel? Azokkal, amik számunkra semmit sem jelentenek? S azok számára, akiknek adtuk, vajon mit fog jelenteni: név – előjel, nomen – omen!

„Baljóslatú jel!” Igen, baljóslatú, ha már a neveinket is odahagyjuk, elcseréljük. Mert vele szép csendesen elveszítjük sajátos egyéni és közösségi, személyes és nemzeti voltunkat is.

Kiss Károly

Anyák napja volt, van, lesz

Aligha van olyan település Erdélyben, ahol ne peregték volna meghatott ünnepi könnyek május első vasárnapján az anyák tiszteletére. Így van ez rendjén: évről évre a „legígéretesebb hónap” elejére kinevezett hála-nap ad alkalmat arra, hogy a mindenkori gyermekek élő vagy meghalt anyáknak mondjanak köszönetet a születésért, a nevelésért, a szeretetért – magáért az életért.

Az anyák napja azonban arra is alkalmat ad, hogy eltöprengjünk az anya-lét mint szerep becsületének értékváltozásai fölött. Azt nyilván mindenki tisztelettel elismeri, hogy anyának lenni *hivatás*. De hogy ez a hivatás első avagy második, harmadik vonalban tölti-e ki egy nő életét, az már igen változó. Mi sem beszél nyilvánvalóbban erről, mint maga a gyermekvállalás. Míg az anyáknapi virágokat simogató szavak, mosolyok, emlékek körítik, addig a gyermekvállalást kopogósan objektív számokkal lehet kifejezni. S ekkor a legkevésbé sincs okunk a meghatódottságtól könnybe lábadni.

Románia a gyermekvállalás terén nem sokkal ezelőttig hasonló képet mutatott,

mint a közismerten „negatív pólus” Szerbia és Ukrajna, jóllehet az utóbbi években mintha kissé javult volna a helyzet. Ma már nyilvánvalónak hangzik, hogy a gyermekvállalási kedv akkor csappant meg jelentősen Romániában, amikor az államhatalom „kivonult a hálósobából”: 1989 decemberében. A rendszerváltás első két évében több mint 40%-os volt a visszaesés, és ez a tendencia sokkal lassabban, de folytatódott 2001–2002-ig. Azóta gyakorlatilag a termékenységi mutatók nem változtak.

Románia a '90-es évek elején átváltott egy új népesedéspolitikai szemléletre, s ehhez hozzáadódott egyfelől a nyugat-európai individualizációs folyamat, másfelől a rendszerváltás okozta gazdasági sokk kudarcélménye is. A munkanélküliség, az alacsony életszínvonal következtében a házaspárok jó része a gyermekvállalást kitolja, későbbi életszakaszra halasztja – vagy egyáltalán nem vállal gyermeket.

A magyar lakosság körében általában alacsonyabb a termékenység, mint román viszonylatban – bár lassan a ki-

egyenlítődéssel haladunk. A magyarok körében ráadásul nagyon nagy regionális különbségek vannak a termékenység tekintetében: a Partium, a Székelyföld, Szilágy–Szatmár–Máramaros régió áll szemben a délebbi bánági területekkel. Ez a különbség azonban Erdélyben már a 19. századtól fennáll!

És mi a helyzet a nők karrierjével? Mennyi az igazság abban, hogy a jelenkor nőjének tudatában a karrier és a gyermekvállalás *vagy-vagy* kérdés? És ha ez igaz, vajon miként befolyásolja ezt az EU-ba való integráció?

Az EU-tagországokban ma már alig érvényes szemlélet, hogy az otthoni munkát „főállásként” megélő nő több gyermeket vállal. Inkább az az igaz, hogy ott születik a sok gyerek, ahol a nők számára a munkaerőpiaci, jogi és egyéb garanciák adóttak. A szülés végső soron mindenhol jövedelemvesztéssel jár együtt, s a hátrányok az újrakezdett karrierévekben is fennmaradnak. Mint-hogy Romániában mind ezidáig egyáltalán nem merültek fel keresetösztönző intézkedések azért, hogy a kismamák érdekeltek legyenek a munkavállalásban (részmunkaidő a korábbi jogosultságok

folytatás a 4. oldalon
Jakabffy Tamás

„Az az ember volt, aki köztünk és értünk élt, Egyházunkért, népünkért, s előre ment, hogy nekünk utat mutasson. Élete és tanítása mint eszmény és érték itt maradt, módszernek Isten igaz ismeretére, járható életútnak Jézus méltó követésére, és az unitárius vallás gyakorlatának az ember őszinte tiszteletére és szeretetére.” (dr. Szabó Árpád)

Emlékezés Erdő Jánosra – születésnapján

Az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa április 28-án megemlékező ünnepélyt rendezett Kolozsváron néhai Erdő János unitárius püspök tiszteletére. A rendezvényt eredetileg tavalyra, Erdő János halálának tizedik évfordulójára tervezték, ám az ünnepélyen bemutatandó emlékkötet (*Isten és ember szolgálatában*) csak az idén készült el.

Molnár B. Lehel

Nagyszámú Erdő-tanítvány töltötte meg a Dávid Ferenc imatermet, de nem hiányoztak a teológiai hallgatók sem, akik – bár többségük csak a hálás utódok elbeszéléseiből ismeri Erdő Jánost – látható tisztelettel adóztak a neves teológiai tanár, egyháztörténész és püspök emléke előtt.

Személyes tanúságtételek Erdő Jánosról

Az emlékező ünnepség első mozzanataként Molnár B. Lehel ismertette Erdő életpályáját. Erdő János 1930-ban került a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémiára, ennek elvégzése után Budapesten, majd Angliában folytatta tanulmányait. Kolozsváron lett teológiai tanár. A Protestáns Teológiai Intézetnek mindvégig hűséges munkatársa, többször dékánja, illetve rektora is volt. Az 1956-os magyar forradalommal való rokonszenvezése miatt perbe fogták, elítélték. 1963 februárjában szabadult. A börtönidő, bár kétségkívül megviselte, sohasem volt beszédtema számára. Viszonylag hosszú, szövevényes kérelmezési-jóváhagyatási folyamat nyomán került vissza a teológiai intézetbe. 1982-es nyugdíjazása után is folytatta oktatói tevékenységét. 1990 után meghatározó alakja volt az Unitárius Egyház identitása újraértelmezésének, a „szervezet” működésbe-lendítésének. Kovács Lajost követően, 1994-től megrendítő haláláig, 1996-ig töltötte be a püspöki tisztséget. „Teológiai és egyháztörténeti munkássága jelentős, és mégis egykötetes alkotóként halt

Erdő László, az egykori püspök fia

meg – mondta róla Molnár B. Lehel. – Elítélésével derékba tört az az életpálya, amelyre Angliában kitűzött fő célja, nevezetesen az Unitárius Egyház történetének megírása tehette volna fel a koronát. Helyette tanító lett.”

Az emlékünnepegy folytatásaként dr. Szabó Árpád az egyházépítő Erdő Jánosról készített szellemi portrét, különleges nyomtatékok adva az unitárius egyháztörténet tanulságaira alapozó jövőbe-látás „erdőjánosi” motívumának. Dr. Rezi Elek főjegyző Erdő János írásainak tükrében reprodukálta ugyanezt az arcképet. Gyerő Dávid az unitárius ifjúsági mozgalom 1948-ban

folytatás a 4. oldalon

U. K.

Köszönet és mulasztás

Márciusban „jubiláltam” a kétéves hallgatást-elnémulást az *Unitárius Közöny* olvasójaként. Hogy miért? Ez egy külön „tudósítás” anyaga lenne. De két év alatt is rendszeres olvasója maradtam az információs havi lapnak.

Az idei januári szám *Az élet és a magány* című cikkének tartalmissága motivál az újra-szólásra. Elsősorban köszönöm a krónikásnak, aki személyesen jó ismerősöm, túlmenően a saját énjének bemutatására utalva – „a pap bácsi” megnevezéssel mint embert, mint lelkészt egészen véleményformálóan ismerem.

Ezért kérem, engedje meg egy-két meglátásom közzétételét a cikk alanyával kapcsolatban. Az említett „tanító néni” nyárádgálfalvi születésű. Nagyapja, Keresztesi Albert (1866) Nyárádgálfalva harmadik legtekintélyesebb embere volt. A falu bírója, majd az unitárius egyházközség kimagasló anyagi és erkölcsi támogatója lett. Édesapja, Keresztesi János nevéhez fűződik a falu urbanizálása, s a ma is csodálatosan fénylő művelődési otthon (1942) építésének munkálataiban is tevélegesen részt vett.

Tóth Mártonné született Keresztesi Zsuzsanna „tanító néni” 1970-ben ismertem meg, kezdő tanítónő koromban, aki szakmai területemen segítő kezet nyújtott. Ezekben a visszaemlékező sorokban mulasztásomat szeretném leróni a tragikus elmúlására emlékezve.

Másodsorban köszönöm az *Unitárius Közöny* szerkesztőségének, hogy szakmai és az általános ismeretek közlése mellett helyet kap az ember mint biológiai és szellemi lény – s ennek révén az emberi magatartások tükrözése is. A 21. század embere joggal igényli az emberközpontú társadalmat, amelyben megjelennek a humán szervezetek is. A humanizáció mintái sokfélék az újító és kísérletező oktatási-művelődési-egészségügyi és vallási szervezetekben. Egy humán szervezet akkor lehet sikeres, ha önálló értékvilágot képvisel. A saját értékvilágának tükröznie kell a legapróbb részletekben is a szervezet tagjainak viselkedéskultúráján és légkörén át a célt, amelyet követ és amiért élni akar. A humán szervezet tagjai között szeretetkapcsolatnak kell lennie. A szeretetkapcsolat a másik ember létének föl-

tétlen elfogadását és a hozzá való pozitív odafordulást jelenti.

Jelenleg előtérbe került ugyan a valóság kulturális, közösségi és személyes dimenziója, ám a helyzet eléggé felemás. A szellemi tőke, amelyet elit értelmiségünk képvisel, egyszerre társadalmi és szakmai területen kell hogy működjék. S ebben a működésben az egyetemesség kell hogy meghatározó legyen.

Az egyházi iskolák, könyvkiadók, lapok és folyóiratok, a különböző szeretetszolgálatok egészen szorosan kell kapcsolódjanak a hivatalos-intézményes egyházhoz, de ugyanakkor önrrendelkezéssel, szakmai felelősséggel kell hogy működjenek saját területükön. Mert minél mélyebb a szeretetszolgálat, annál távolabb hat térben és időben. Sajnos a „tanító néni” példája a szeretet hiányát jelzi a saját élete – és a családja és környezete életében is. Amikor elveszítjük embertársunkat, csak akkor figyelünk fel mulasztásunkra.

A rohanó és előregedő társadalmunkban figyeljünk oda öregjeinkre! Megértést kíván az öregekkel való bánásmód is. Az igazi műveltség egyik fokmérője ugyanis az: hogyan bánunk az öregekkel.

Török Jolán

Emlékezés Erdő Jánosra...

folytatás a 3. oldalról

megszakított, majd 1990 elején „felélesztett” történetében értelmezte Erdő János szerepét. Összefoglalójából egyértelműen kiderült, hogy Erdő nem csupán szimpatizánsa volt a mindenkori unitárius ifjúsági mozgalomnak, hanem spiritus rectora, gondoskodó kezdeményezője és támogatója is.

A jeles alkalomra megjelent, szép kivitelű könyvet Kovács Sándor mutatta be az érdeklődőknek. A kétnyelvű (magyar és angol) tanulmányokat tartalmazó kötet az emlékkönyv és az élő (!) professzorok köszöntését vállaló „Festschrift” közötti átmenet: magának Erdő Jánosnak az alakját és életművét csupán egyetlen nagyobb tanulmány, a Molnár B. Lehelé vizsgálja, a kötet nyitó szövege. Ezen túl – a reprezentativitás igényével – a hittudomány szakcsoportjai szerint biblikus-teológiai (Kozma Zsolt, Czire Szabolcs, Gálfy Zoltán, Szabó Árpád, Szász Ferenc), rendszeres-teológiai (Rezi Elek, John A. Buehrens, Paul Rasor), egyháztörténeti (Balázs Mihály, Gaal György, Kovács Sándor),

majd vallástörténeti/-fenomenológiai (George M. Williams) tanulmányok sorjázna a kötetben. Ezt egészíti ki a 2006-ban elhunyt Simén Domokos nagyon szubjektív portréja Báthori Zsigmondról, illetve Adorjáni Rudolf Károly mikrodemográfiai/névtani felmérése a pipei és száznádasi unitárius egyházközségek keresztelési anyakönyvei alapján.

A kötetet Erdő János nyomtatásban megjelent munkáinak listája egészíti ki (összeállította: Rezi Elek), illetőleg személynév-mutató segíti az olvasót a kötetben való könnyebb tájékozódásban.

Az emlékünnepe második részében tanítványok, közeli ismerősök, tisztelők személyes vallomásai hangzottak el. Szót kapott ekként Nagy Ferenc, Zsakó Erzsébet, Benedek Sándor, Farkas Dénes, Szász Ferenc, Bartha Alpár, Józsa István Lajos és Szabó László.

A meghitt esemény zárásaként állófogadásra került sor, amelynek elején dr. Szabó Árpád püspök ünnepélyesen adott át egy példányt az emlékkönyvből a néhai Erdő János fiának, Erdő Lászlónak.

Anyák napja volt...

folytatás a 2. oldalról

fenntartásával, jogi garanciákkal, a gyerekefelügyelet formáinak fejlesztésével), aligha várható, hogy a *vagy-vagy* kérdése rövid távon elsimul.

Mi tagadás, a gyermekvállalási hullámvölgy jelenségének és okainak megál-

lapítása hovatovább „lerágott csont”. A statisztikák és a szociológusok által kimutatott trendek elemzése természetesen nem ad receptet arra, mitől is lehetne több anya, vagy miként vállalnának több gyermeket az anyák. Ezekre a kérdésekre csak olyan fórum adhatna *valamelyest* kielégítő választ, amelynek eszközkészlete benyúl az emberek lelkébe. És itt már

nemigen van kiút: rögtön az egyházakra gondolunk, olyan egyházakra, amelyek nem hivatalokból állnak, hanem személyességre törekuszenek.

De máris sajnálkozva tárjuk szét a két karunkat a tehetetlenség újabb esete fölött. Tetszik – nem tetszik: a köszöntőversek „túloldalán” egyre kevesebb kislány és kisfiú áll sorba.

Kovács István Sándor unitárius lelkész, teológiai tanár f. év április 24-én életének 60. évében nehéz betegség után elhunyt. 1947. december 15-én született Kolozsváron, a Protestáns Teológiai Intézetben 1971-ben szerzett unitárius lelkészi oklevelet. Ugyanazon évben kinevezést nyert az Iszlói Egyházközség gyakorló segédlelkészének, a következő évben pedig a Bözödi Egyházközség lelkésze lett. 1976-ban szentelték unitárius lelkésszé a marosvásárhelyi zsinaton. 1979 és 1991 között a Homoródújfalusi Egyházközség lelkésze volt. 1991 és 2000, valamint 2003 és 2007 között a Protestáns Teológiai Intézet unitárius gyakorlati tanszékének tanára volt; időközben, 2000 és 2003 között az unitárius egyházi kiadványok szerkesztőjeként dolgozott. Az 1994-95-ös tanévet az Egyesült Államokban töltötte, a chicagói Meadville Lombard Teológiai Intézet ösztöndíjasaként. Temetési szertartása 2007. április 27-én volt a kolozsvári Házsongárdi temetőben. A gyászbeszédet Csete Árpád homoródalmási lelkész mondta, a Protestáns Teológiai Intézet nevében dr. Rezi Elek rektor búcsúzott tőle. Továbbá a sírnál búcsúbeszédet mondott Ilkei Árpád lelkész a Homoródújfalusi Egyházközség nevében, és Józsa Lajos tordai lelkész a tanítványok nevében. A szertartást Bálint Benczédi Ferenc kolozsvári lelkész zárta be.

Egy találkozás, amely örökre megmarad

In memoriam Kovács István Sándor

Íróasztalom mellett ülök, s emlékeim közt kutatok. Megpróbálom felidézni egykori kedvenc lelkészem, teológiai tanárom szellemi, lelki arcát, s közben szomorúan azon tépelődöm, miért kellett ily korán, viszonylag fiatalon elmennie „azon az úton, amelyen minden földi ember elmegy”. S midőn ezen töprengek, tekintetem megpihen az íróasztalomon álló fényképén, amelyet Amerikából küldött nekünk, akkori ötödéves hallgatónak, s hallani vélem vigasztaló, megnyugtató választát: „Lajoska, Isten útjai kifürkészhetetlenek, de különben is: miként a színpadon, úgy az életben sem az a fontos, hogy milyen soká, hanem hogy miként szerepeltél!”

Maradandó, életre szóló emlékként őrzöm azt az első nagy találkozást, amikor istentisztelet után behívott a lelkészi lakásra, és közölte velem, hogy szeretné, ha az esperesi vizsgálószték alkalmával elszavalnék egy verset – és már nyújtotta is felém a tizenöt szakaszos, *Jézus tekintete* című, megindítóan szép költeményt. Szorongással keveredett büszkeség töltött el. Boldog voltam, hogy éppen engem tartott érdemesnek erre a „nagy feladatra”. Ma is emlékszem e vers majdnem minden sorára. Hadd idézzem kezdő sorait: „Elfogyasztották az utolsó vacsorát. / Az Olajfák hegyén alkonyipír ragyog át. / Búcsúzik a sugár a Getsemánétól, / nemsokára mindent már az éj árnyékol. / A tanítványok is érzik a nagy búcsút: / Jézus nélkül vajon mire vezet útjuk? / Kiért úgy rajongtak éveken keresztül, / szava most közöttük utoljára csendül...” A szépen, helyesen és hibátlanul gépelt kéziratot ma is féltett „ereklyeként”, majdnem talizmánként őrzöm, és nagy becsben tartom.

De felejthetetlen, drága emlékként őrzöm az elbűvölően szép karácsonyi ünnepeket. Ma is látni vélem szemének időnként meg-megvillanó fehérjét; szinte hallom hullámmzó, baritonos hangján a karácsonyi örömmüzenetet: „Ne féljete, mert íme hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában...” Minden szavában, mozdulatában igazi pátosz volt. S magam előtt látom, ahogy beelendül a prédikálásba: szónoki hév, meggyőződéssel teli, szenvedélyes lelkesedés, emelkedettség, ünnepélyesség áradt egész lényéből. Fenséges, felejthetetlen pillanatok, percek, órák voltak ezek!

Kovács István lelkész gyermek- és ifjúkorom semmivel nem pótolható drága ajándéka volt. Akkor küldte Isten az életembe a lánglelkű szónokot, amikor gyermekértelmem épp hogy nyiladozni kezdett s eszményképek után kutattam. S a sziporkázó, izzó, kiváló szónok megigézte, elbűvölte, valósággal lenyűgözte gyermeki lelkemet, s megejtett, mint lepkét a fény! Így kerültem már gyermekként lelkiségének, szellemiségének hatása alá.

Mint a legtöbb serdülőkorú ifjú, én is szégyenlős, félénk voltam. Valahányszor a lelkészem magához hivatott, szorongással mentem fel a lelkészi lakás ajtajához felvezető lépcsőkön, s úgy dobogott a szívem, hogy magam is hallottam. Bentről a szokásos zajt, írógép-kattogást hallottam. Tudtam, hogy gépel, valamin dolgozik, mint mindig. Halkan, félénken kopogtattam, és kis idő múlva kinyílt az ajtó, de mire köszönhettem volna, ő már megelőzött: „Isten hozott Lajoska, gyere be!” S bátoritásképpen férfiasan megszorította kezem. Ezek a kézfogások mindig eszembe juttatják azt a néhány sort, amelyet egy tőle kapott jutalomkönyvbe írt számomra: „és érezzék egy kézfogásból rólad, hogy jót akarsz és te is tiszta, jó vagy, s egy tekintetük elhitesse veled: Szép dolgokért élsz és érdemes élned” (Váci Mihály).

Mindig derűs arccal, természetes, tiszta mosollyal fogadott. Kedves, meleg lelkéből fakadó szavaira éreztem, hogy egyszerre minden félelmem elpárolog, s felszabadultan, szorongásoktól mentesen tudok társalogni vele. Egyetlen tanítónak, pedagógusnak sem sikerült olyan közel férkőznie lelkemhez, mint neki! S boldogan vállaltam a rám bízott feladatot, amely a többre-biztatást, a személyem iránti bizalmat, tiszteletet és rokonszenvet jelentette.

Figyelemmel kísérte ifjúkorom alakulását, és amikor érettségiztem, és közöltem vele, hogy a lelkészi pályát szeretném élet-hivatásul választani, örömtől sugárzó arccal – mintha sejtette

folytatás a 6. oldalon

Józsa István Lajos

Egy találkozás...

folytatás az 5. oldalról

volna, hogy elképzelése szerint fog történni minden – csak ennyit mondott: „Nagyon vártam ezt a pillanatot!” Jó pedagógusként nem siettetett, hanem várta, hogy a rá fordított munka meghozza gyümölcsét. Bizonyára tudta, hogy az emberi lélek is olyan, mint a virág kelyhe, amelyet nem lehet erőszakkal, idő előtt kinyitni. Így indított el, kiváló pedagógusi érzéssel, szeretettel és türelemmel a lelkészi pálya felé. Pedagógusi hitvallása, ars poeticája így hangzott: „Jót s jó! Ebben áll a nagy titok. Ezt ha nem érted, / Szánts és vess, s hagyjad másnak az áldozatot.” (Kazinczy: *A nagy titok*).

Értelmiségi típusú lelkész volt, szellemi ember. Éjszakákon át dolgozott, amikor termékeny csend vette körül. Gazdálkodó nagybátyám mesélte, aki szemben lakott a lelkészi lakással, hogy amikor ő hajnalban kelt, a lelkészi lakás irodájának ablakán fény szűrődött ki, mert a lelkész még gépelt, nem tért pihenőre.

Vasárnapról vasárnapra bizonyította, hogy hatalmat adott nekünk az Isten, a beszéd, a szavak hatalmát. S tudta, hogy ezt a drága ajándékot értéke szerint meg kell becsülni. Tudta, amit hivatásos szónokok közül sokan nem tudnak, hogy „aki könnyelműen játszik a szavakkal, az valójában az eszméket alázza meg. Gondolatok kelyhének lenni – ez a szó gyönyörű feladata!” (Gagy László)

Igényes volt prédikációi, tanulmányai megírásában. Fércmunkát sosem adott ki a kezéből. Babits írta Kosztolányiról a következőket: „tökéletes műremekké emelt egy-egy röpke cikket, levelet, riportot. Ő valóban megtörte a paripát, keményen kilovagolva, hogy minden lépése tánc lett” (Babits Mihály: *Kosztolányi*). Kovács Istvánról is elmondható ez. Prédikációi, tanulmányai, írásai egytől egyig kimunkált szellemi alkotások. Úgy lovagolta – ő maga is – a stílus paripáját, hogy annak minden lépése tánc lett!

Emellett kiváló szónok is volt. Szellemi rokona Péterfi Dénesnek, a híres unitárius hitszónoknak, akit a formai tökéletességre való törekvés jellemezett. A következő sorok nemcsak Péterfiről, de reá is illenek: „hol megjelent, mindig egész és tökéletes ember volt. A kolozsvári unitárius templom szöszkékén fegyelmeltebb ész, mélyebb gondolkozó, s az élő szónak gondosabb iskolázottságú stílusművésze nem hirdette Istennek igéjét. Nem a deklamáló papok közül való volt, hanem azon elegáns rétorok közül való, kiknél a szónoki beszéd mindig ünnepi cselekedet. Nem volt demagóg és nem használt frázisokat. De amit a stílus mesteri művészetével ki lehetett fejezni, amiben a szó nem akadály, hanem engedelmes eszköze volt a gondolatnak és érzelmeknek, az beszédeiben mind benne volt.” (Borbély István: *Péterfi Dénes emlékezete*).

Szinte egyszerre kerültünk fel Kolozsvárra, a teológiára: ő tanárnak, én diáknak. A köztünk lévő barátság, lelki közelség, szellemi rokonság megmaradt. Egy addig nem ismert, nem tapasztalt, közvetlen diák-tanár kapcsolatot honosított meg a teológián. Évfolyamunkat különösen kedvelte. Lakásának, szívének ajtaja mindig nyitva volt előttünk. Nyugodt lélekkel mondhatom, az ember, az éppen előtte álló, hozzá betérő ember volt a legfontosabb. Megélte azt, amiről sokan csak beszélnek: „hogy a legfontosabb óra mindig a jelen; a legjelentősebb ember mindig az, aki éppen előttünk áll; s a legszükségesebb tett mindig a szeretet.”

Neki mondtuk el minden bánatunkat, sérelmünket, és vele osztottuk meg sikereink örömét.

Tőle „ragadt át” reám is a könyvgyűjtés szenvedélye. Mindig sóvárgó szemmel pásztáztam végig dolgozószobája egész falát takaró könyveit. Ilyenkor megnyugtató szavakkal fordult felém: „Lajoska, azt hiszed, én egy év alatt vásároltam eze-

ket? Évtizedek szenvedélyes gyűjtésének eredménye, amit itt látsz! De neked is lehet ennyi, sőt akár több is, csak ne sajnáld könyvre költeni pénzed.” Ma is fülembe csengnek figyelemre méltó megjegyzései: „Timeo hominem unius libri!” (Félek az egykönyvű – azaz félművelt – embertől!) Illetve, hogy „olyan a szoba könyv nélkül, mint a test lélek nélkül!” Tőle tanultam meg, hogy *szellemileg építkezni* nem lehet néhány nap alatt. Ahhoz egy élet kitartó, áldozatos munkája kell, és sokszor még az is kevésnek bizonyul!

Gyakorló lelkészi munkájával ellentétben tizenöt évi tanári tevékenységét számos hátráltató, gátló tényező keserítette. De mindezek ellenére – vallomása szerint – sohasem bánta meg, hogy ezt az utat választotta. Valahogy így fogalmazott: „Elvégre azt végezhettem, amit szívemből szeretek, ami a szenvedélyem s ráadásul még fizettek is érte!”

Mint szüntelenül adni akaró, jó tanár, mindig tartogatott tarsolyában egy-egy gyönyörű verset, illusztrációt, novellát vagy éppen karcolatot. Nem emlékszem, pontosan hányadéves hallgató voltam – talán utolsó éves lehettem –, amikor a prédikáláshoz nélkülözhetetlen anyaggyűjtésről beszélgettünk egy kávé mellett a tanári lakásban, és elővett két hatalmas paksamétát, amit elmondása szerint gyakorló lelkész korában gyűjtött. Keresgélni kezdett a gyűjteményben, és néhány általam ismeretlen verset választott ki, majd felolvasta, aztán nekem ajándékozta. Két Illyés Gyula- (*Számadó, Félelmetes és varázslatos*), egy Király László- (*A hosszú úton*) és egy Sik Sándor-vers volt (*Mosolygó gyermek*). Aztán arról beszélt, milyen felejthetetlen emlékeket idéznek benne. Ma is őrzöm e verseket, mert minden soruk őt idézi nekem. Hadd búcsúzzam tőle ezek egyikével:

„Láttam rendkívüli / lényeket: ember-alakban / isteni tenivalót végezve földi erővel / mennybeli harmónián / szorgoskodva közöttünk. / Mások, ugyancsak, akár mi: halandók, / jellemet és szépséget hordoztak rendkívülit, ilyen-mód / égbelit, itt lent. / Szólhattam, anyanyelvemen is, velük és, mert / férfiak és nők ugyanúgy rendeltettek e sorsra: / volt, aki ágyamban nyúlt el pihenőre, kitárván / testét, egyszerűen s feje vállamon ébredt, majd / éppoly köznapian konyakot töltött, megfőzte a kávéét, / nem sejtve maga sem bizonyára, / hogy ki, mi ő? Vagy / nem leplezhetvén le magát, ahogy ők sem: / Ábrahám angyalai... Félelmetes is, de / néha varázslatos is volt élni. (Illyés Gyula: *Félelmetes és varázslatos*).

Tiszteletes úr, Tanár úr, hiányozni fognak a meghitt beszélgetések. Hiányozni fog számunkra az a lelki nevelő, akinek sosem voltunk terhére.

Nyugodjék békében, emléke legyen áldott!

Nagyajtai dalos találkozó

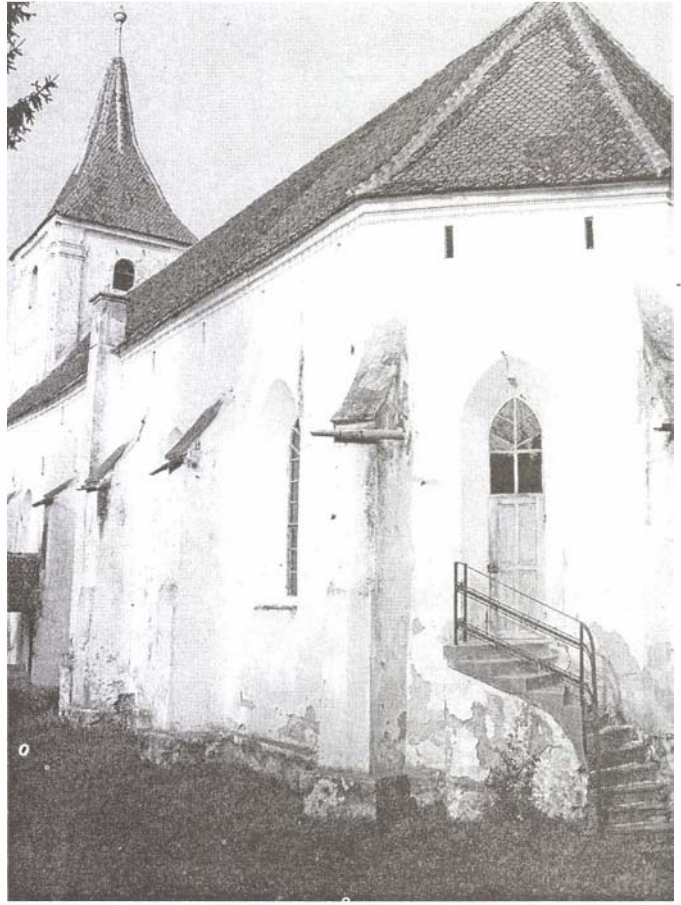
A Benkő Enikő vezette sepsiszentgyörgyi Kriza János Unitárius Vegyes Dalárda április 14-én örömmel vett részt a nagyajtai Gazdag Miklós Polgári Daloskör által szervezett találkozón. (Az 1906-ban alakult Gazdag Miklós Polgári Daloskör alapítójának unokája, Gazdag Géza ma dalárdánk jegyzője, a dédunoka, Gazdag Lilla pedig szintén tagja kórusunknak.)

Lelkesen üdvözlöttük a Magyarsárorsról érkező Unitárius Egyházközség Vegyeskórusát – Iszlay László karnaggyal az élén – és a baróti Zathurecky Gyula Kórust, amelyet Lászlóné Varga Judit vezényel.

Zenes felvonulással haladtunk a főutcán a műemlékként számon tartott unitárius templomvárhoz, ahol ünnepi istentiszteleten vettünk részt. Kozma Albert bölöni lelkész beszédét a Jn 16,32–33 alapjára helyezte: „De eljön az az óra, sőt már el is jött, amikor elszéledtek, mindenki a maga otthonába, és engem egyedül hagytok: de én mégsem vagyok egyedül, mert az Atya velem van. Ezeket azért mondom nektek, hogy békeségetek legyen énbennem. A világban nyomorúságotok van, de bízotok: én legyőztem a világot.”

Jókai Anna *Ima Magyarorszáért* című versét a tiszteletes a szöszékről olvasta fel, hozzátéve, hogy e költeményt ő naponként elolvassa.

Az istentisztelet után rövid helytörténeti szemle következett. A vártemplomról hallottuk: egy egykori romantikus templomépület helyére a 15. században egyhajós, falusi templomot emeltek, amely számos átépítés ellenére is őriz gótikus részeket. Szabálytalan hosszanti négyszög alakú, 15. századi várfalának két ellentétes sarkán, valamint a bejárat felett olasz típusú bástyák állnak, melyeket a 16. század végén és a 17. század elején toldottak a várfalhoz. A falak tetején reneszánsz-kori pártázat található. A templomot enyhén rombusz alakú várfal övezi. Két hegyesebb szegletén egy-egy kiugró bástya alakú, északi ol-

Az unitárius lelkészi lakás homlokzatán lévő emléktábláról olvashattuk, hogy: „KRIZA JÁNOS / unitárius püspök, királyi tanácsos / a Magyar Tudományos Akadémia levelező / s a Kisfaludi Társaság tagja, / költő s a székely népköltésnek / a Vadrózsákban halhatatlan gyűjtője / Szül. 1811. júl. 28. Megh. 1875. márcz. 26. Kolozsvárott. / Itt született, innen pattant ki a szellemi szikra, / Mely a Kriza nevet fényvel övedzi körül, / Mint költő gyűjté Székelyföld elmevirágit... / Népdal a nép ajkán, dalban a dalnok is él.”

(Az emléktáblát 1888-ban helyezték el a régi parókia falára. Az emlékbeszédet Jakab Elek tartotta, Kriza érdemeiről Benedek Elek beszélt. A négysoros idézet Nagy Lajos [1828–1910] unitárius főtanodai tanártól, Kriza munkatársától származik.)

Az Erdélyi Unitárius Egyház 22. püspöke tanulmányait a torockói algimnáziumban kezdte és Kolozsváron fejezte be. Közben tanult a székelykereszturi iskolában is. Elvégezte a két éves jogi tanfolyamot. 1835-ben megválasztották Kolozsvárra lelkésznek és külföldi akadémitának jelölték. Két évet tanult Berlinben, 1857-ben megválasztották a kolozs-dobokai kör esperesi, majd 1861-ben az egyház püspöki tisztségére. Képzette az angol és amerikai kapcsolatokat és magyar nyelven szólaltatta meg Channing tiszta unitarizmusát. Alapító tagja volt az Erdélyi Múzeum-Egyletnek. Kriza fő műve, a *Vadrózsák* Mikó Imre gróf anyagi támogatásával jelent meg 1883-ban. De Kriza alapította a *Keresztény Magvető* című egyházi folyóiratunkat is. Irodalmi érdemeiért királyi tanácsosi címet kapott. A Magyar Tudományos Akadémia háromszor választotta tagjai közé. A *Vadrózsák*ért az Akadémia Sámuel-díjával jutalmazták.

A kórusok fellépése következett a kultúrotthonban. A zászlónkat büszkén tartotta id. Gazdag Géza az újabb szalaggal való gazdagodásra. Közös ebéd zárta ünnepi együttlétünket.

Ferenczi Mária-Magdolna

dalán pedig ötszög kiképzésű emeletes kapubástya van. A vár falain lappancsos lőrészek, szuroköntők láthatók. Régen védőfolyosója is volt. A reneszánsz vonásokat őrző várat a szakemberek 16–17. századnak tartják. Kapubástyáját 1998-ban restauráltatta az egyházközség. A felújított bástya múzeumi szerepet fog betölteni.

Megemészti-e a rozsdá?

Néphagyományaink ápolása, őrzése, védelme erkölcsi és vallási-nemzeti kötelesség. Azt az alapot jelenti a néphagyomány, amelyre jelenünk fölépül – és hiszem, hogy jövőnk is.

2006 karácsonya múltával égető hiányérzetet keltett bennem, hogy Nyárádgálfalván elmaradt az „angyali ének”. S aztán közelgett 2007 húsvéja, és keserűen vettem tudomásul, hogy a sok évtizedre visszavezethető virágzás, a másodnapos csoportos öntözés is elmaradt. Ennek a két népszokásnak és a közösségi ünnepelési „formának” a kikopása valamire feltétlenül felhívja a figyelmet – községi és hitközségi szempontból egyaránt. Egy szóban így fogalmazhatnám meg: a felelősségre. Hogy minősítené ezt a nemzedéket Kriza János püspökünk, aki a „vadrózsák” gyűjtögetésében a maga idején jelesre vizsgázott?! Tragikus megállapítani, hogy bár újból és újból emlékeztünk rá: vigyáznunk kell őseinktől örökölt javainkra, nyelvünkre éppúgy, mint hagyományainkra, lám, pusztába kiáltunk! Közösségeinkben a megtartó hagyománnyal kapcsolatos felelősségtudat mintha odalett volna.

A karácsonyi kántálást mindig az egyházközség rendezte, annak jövedelme az egyházközség anyagi előmenetelét szolgálta. A húsvéti virágzás – egészen az egyházellenes korszak beköszöntéig – szintén az egyházközség hagyománya volt. Később a falu fiatalsága szervezte,

időnként egyházi vezetéssel, közreműködéssel. Az 1980-as évektől a „sportvezetőség” sajátította ki a virágzás szervezését – anyagi érdekeltségből.

Az 1980-as évektől a magyarországi *Vallási Néprajz* munkatársaival dolgoztam, erdélyi népszokások tudósítását vállalva. Lehetőségem nyílt arra, hogy 1991 nagyhatén a hagyomány szerint megszervezzük a húsvéti virágzást. Az „öregek” emlékezései alapján idéztük meg a régi szokásokat. A húsvétal, virágzással kapcsolatos régi mondókák összegyűjtése, az események sorának felállítása, a szereplő személyek kiválasztása (király, pap, bíró, ítélmester, csapó, hamubucskás, a kíséző tömeg tagjai), a helyszínek kijelölése sok körültekintést igényelt. A munka azonban meghozta gyümölcsét, megmozgatta a falu életét, az ekkor készült filmfelvételeket több alkalommal is bemutatta a Duna televízió. A határkerülés, a határhompok megújítása, a csutakhúzás (vénlegények megszegyenítése), a legényavatás a határhompoknál, a határ kútjainak megtisztítása mind része volt a húsvéti hangulatnak. Az ünneplés rántottázással és bállal fejeződött be. Ezek a történések, események futottak végig emlékezetemben az idei „elszegényedett” húsvét elmúltán. Magamba roskadva vettem tudomásul a 2007-es virágzás elmaradását, és szép tavaszi szokás hervadását. Ház ez is?

A magam részéről az elsők között érzek felelősséget a történelemért. A nyárad-

gálfalvi népszokások ébrentartója és gyakorlati megélője ugyanis 1963-tól 2007-ig – az egyházközség vezetőségével, a faluközösséggel együtt – jómagam voltam. Az említett évtizedekben voltak, akik valóban átértékelték a felelősséget, és szükségesnek tartották a hagyományok ébren tartását. Ezek az emberek azok közé tartoztak, akik az iskola és templom közti úton jártak, és hűtötték forró homlokukat. Ahhoz a nemzedékhez tartoztak, akik Szentiváni Mihály szobrára gyűjtögettek, ünnepélyeket szerveztek. Akik akkor a faluban élő nevelőkként felelősséget éreztek a jövő nemzedékért, akik nem szaladtak az autobusz után, hogy minél előbb hazaérjenek, itt éltek a falu közösségében, biztosították a közösség „vérkeringését”. A felelősség mirajtuk van, akik egy olyan nemzedéket neveltünk fel, amelynek tagjai már nem ismerik népdalainkat, a népi tánc idegen tőlük, akik a nagyszülőt csak János bácsinak és Margit néninek szólítják, akik a köszönést elintézik egy „csokolom”-mal, akik nagyobb áhítattal tudnak a kocsmaasztalnál ülni, mint az őseik helyén, a templom csendességében. Én és Te – Mi mindannyian felelősek vagyunk. Csakhogy a felelősség felvállalása nem elegendő – csupán kezdete a cselekvésnek a jobbuláshoz vezető úton.

Bízom benne, hogy az új nemzedék karácsonyi éneke a születés üzenetét „kunyhókba” és „palotákba” egyaránt elviszi még. S a húsvéti virágzás és öntözés új virágpalásba öltözteti az emberi lelkeket, hirdelve az örök feltámadás és újjászületés hitét.

Török Elek

Április 29-én a Korondi Egyházközségben hálaadó istentiszteletet tartottak a műemlékorgona felújítása alkalmából. A szószéki szolgálatot dr. Szabó Árpád püspök végezte.

A kolozsvári Unitárius Óvoda május 7-e és 12-e között rendezvénysorozattal ünnepelte meg fennállásának 5. évfordulóját. A programban többek között szabadtéri játék, fényképkiallítás, vásár, bábszínház, kézműves foglalkozás, tánc-ház, mesedélután és kirándulás kapott helyet.

Május elején került sor egyházközeinkben a II. évnegyedi lelkesítő értekezletre, amelyeket ezúttal is két-két egyházkörmönként egybevonva szerveztek meg. A kolozs-tordai és a székelyudvarhelyi egyházkör lelkesítői május 7-én Kolozson, a székelykeresztúri és háromszék-felsőfehéri egyházkör lelkesítői 9-én Sepsikőröspatakon, míg a marosi és kükküllői egyházkör lelkesítői 10-én Dicsőszentmártonban volt az értekezlet. A fő előadást Czire Szabolcs teológiai tanár tartotta *Jézus gyógyításai és a gyógyító egyház* címmel, ugyanitt mutatkozott be Veress Enikő központi szociális koordinátor.

Május 14-én az Énekvezér-képesítő Bizottság vizsgát tartott Kolozsváron, amelyen Márk Attila sepsiszentgyörgyi, Dimén Csilla alsófelsőszentmihályi, Kurta Ákos sepsikőröspataki és Tóth Ildikó datki ideiglenes énekvezér állt énekvezér-képesítő vizsgára.

Május 19-én volt a Lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthon új épületének avatási ünnepélye. A 2005–2006-ban németországi és svájci segítséggel felépült épületszárny további 24 hellyel növelte meg az intézmény befogadó-képességét. Az istentiszteleten a szószéki szolgálatot dr. Szabó Árpád püspök végezte.

Május 20-án istentisztelet keretében emlékeztek meg utolsó szolgálati helyén, Mészkon a 70 éve elhunyt Balázs Ferencre. Az istentisztelet keretében Kolozsváron tanuló unitárius egyetemi és unitárius teológiai hallgatók zenés-verses összeállításban méltatták a 20. századi unitárius ifjúsági mozgalomra nagy hatást kifejtett lelkesítő, vidékfejlesztő, szövetkezet-alapítót és szociális reformert.

1. sz. JEGYZŐKÖNYV

az Egyházi Képviselő Tanács 2007. február 29-én tartott rendkívüli üléséről

Jelen vannak:

Hivatalból: dr. Szabó Árpád, dr. Máthé Dénes, dr. Rezi Elek, Szabó László, Farkas Dénes, Nagy Endre, Szombatfalvi József id., Kedei Mózes, Pap Mária, Kovács Sándor, Popa Márta, Varró Margit, Rüszt Fogarasi Tibor, Asztalos Klára, Sándor Krisztina, András Benedek, Osváth Ilona, Kun Csaba, Székely Botond.

Választott tagok: Bálint B. Ferenc, Bartha Alpár, Székely Kinga-Réka, Balázs Sándor, Csete Árpád, Andorkó Ferenc, Gazdag Géza, Erdő László, Orbán Pál, Péterffy Miklós, Farkas Emőd.

Igazoltan hiányzik: Kolumbán Gábor.

Igazolatlanul hiányzik: Kovács István, Csáka József, Czibalmos Kozma Csaba, László János.

Előadótanácsosok: Gyerő Dávid, Vörös Alpár, Dác Tibor.

1. A 308. sz. egyházi ének eléneklése és dr. Szabó Árpád imája után dr. Máthé Dénes főgondnok-elnök üdvözlő a megjelenteket, megállapítja a gyűlés szabályszerű összehívását a 67/2007. sz. meghívóval, a határozatképességét, és megnyitja az ülést. Kéri a tárgysorozat elfogadását, az esetleges módosító javaslatokkal.

Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Péterffy Miklós, Pap Mária és Rüszt Tibor tagokat.

Az Egyházi Képviselő Tanács (EKT) a megnyitót tudomásul vette, a tárgysorozatot és a jegyzőkönyv hitelesítésére tett javaslatot elfogadta.

2. A 2007. évi ülésezési terv és eseménynaptár

Az EKT, miután maga is kiegészítő javaslatokat tett a tartalmára nézve, 4 tartózkodó szavazat mellett jóváhagyólag tudomásul vette a kibővített elnökségi ülésen összeállított 2007. évi ülésezési tervet és eseménynaptárt.

3. A lelkészi értekezletek témái 2007-re

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a lelkészi értekezletek témáit, a kibővített elnökségi ülésen megfogalmazottak szerint:

– A lelkészi javadalmazási rendszer sorsa – a Fízeti Bizottság felvezetésében, valamint a nyugdíjárulókkel kapcsolatos kérdések megbeszélése.

– Czire Szabolcs teológiai tanár: Jézus gyógyításai

– dr. Rezi Elek teológiai tanár: A hitvallások jelentősége

– Kovács István teológiai tanár: Dramatizált homiletika (a chicagói iskola, Martin Nicole) és/vagy

– Rác Norbert gyakorló segédlelkész: Az ifjúsági lelkész munkája

4. A 2007. évi kiadói terv

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a Kiadó-és Nyomdabizottság, valamint Médiabizottság által elkészített és a kibővített elnökségi ülésen véglegesített 2007. évi egyházi kiadói tervet.

Kedei Mózes *Az Erdélyi Unitárius Egyház rövid története* c. könyvének újra-kiadása kapcsán az

EKT úgy határozott, hogy az elnökség útján a kiadás pénzügyi részleteinek ismeretében dönt majd az ügyben.

Az EKT a *Keresztény Magvető* állami elismertetését szorgalmazza.

5. Az Unitarian College Manchester teológiai ösztöndíjának odaítélése

Az EKT egyhangúan hozott határozatával jóváhagyta az elnökség előterjesztését az Unitarian College Manchester teológiai ösztöndíjának odaítéléséről.

Az EKT a 2007–2008-as tanév idejére az angliai teológiai ösztöndíj felhasználására Tódor Csaba horódszentpáli lelkészt, doktorandust küldi ki.

6. A székelykeresztúri Unitárius Gimnázium kérése a Berde Mózes név felvételére

Az Egyházi Képviselő Tanács 5 tartózkodással hozott határozatában elfogadta a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium kérését a Berde Mózes Unitárius Gimnázium név felvételére.

7. Az egyházi központi hivatal 2007. évi költségvetése

Az EKT 5 tartózkodással hozott határozatával elfogadta az egyházi központi hivatal elnökség által előterjesztett költségvetését a 2007-es esztendőre.

A határozat keretében az EKT külön szavazással döntött négy részletkérdésben is.

1. Az EKT 5 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy a Sfarlea Zoita által kiürített lakást a SORA épületben átadja Solymosi Zsolt kollégiumi vállalkozásnak szolgálati lakásként.

2. Az EKT 1 ellenszavazattal és 4 tartózkodással kimondta, hogy a Tana Margit által felszabadított lakást a SORA épületében nem adja bérbe, hanem alakítja vendégszobának.

3. Az EKT 14 támogató, 7 tartózkodó és 4 ellenszavazattal úgy döntött, hogy az építési-javítási segély rendeltetéssel az egyházközségeknek szánt tétel benne marad a 2007. év költségvetésében is. Az egyházközségektől e célra beküldött támogatási kéréseket az elnökség véleményezésre küldje vissza az egyházköri tanácsoknak. A pótköltségvetésbe kerülő segélyek összegéről az EKT márciusi ülésén hozott döntést.

4. Az EKT látható többségű szavazattal úgy határozott, hogy Ternei Ibolya javára nem hosszabbítja meg többé a lakásbérleti szerződést.

8. A pénzügyi ellenőr jelentése

Az EKT a pénzügyi ellenőr jelentése kapcsán a következőket foglalta határozatba:

– Az egyházközségek határidőn túlmenő naptártartozásait le kell vonni az állami fizetésből vagy a juttatásból.

– A fizetés-kiegészítések (juttatások) elszámolása terén hátralékba került lelkészek esetében fel

kell függeszteni a kiegészítések további folyósítását, a hátralékok rendezéséig.

– Az egyházközségek elszámolási hátralékai, valamint tartozásai hozassanak a gondnok-presbiteri értekezleteken résztvevők tudomására.

9. A csokfalvi egyházközség kérése földterület eladására

Az EKT 4 tartózkodással hozott határozatában jóváhagyta a csokfalvi egyházközség kérését 40 ár belterület és a rajta található egyházközségi ingatlan eladásáról, a Főtanács utólagos jóváhagyásával.

Különfélék

Az Egyházi Képviselő Tanács a „Különfélék” napirendi pont alatt az alábbi bejelentéseket hallgatta meg:

1. dr. Rezi Elek teológiai rektor bejelentette a Protestáns Teológiai Intézet I. évfolyamára kiírt felvételi vizsga új időpontját: 2007. július 16–17-ét.

2. dr. Máthé Dénes főgondnok tolmácsolta Sándor Gyula Mátyás győri unitárius lelkész kérését arra nézve, hogy az erdőbirtokkal rendelkező erdélyi egyházközségek fa-adománnyal járuljanak hozzá az épülő gyülekezeti otthon és vendégház alapjaihoz.

3. Szabó László közügyigazgató tolmácsolta Kovács István Sándor teológiai tanár köszönetét az EKT által kiutalt betegsegélyért.

K. m. f.

dr. Szabó Árpád
püspök-elnök

dr. Máthé Dénes
főgondnok-elnök

dr. Rezi Elek
főjegyző

Hitelesítők:

Péterffy Miklós

Pap Mária

Rüsz Fogarasi
Tibor

2. sz. JEGYZŐKÖNYV az Egyházi Képviselő Tanács 2007. március 30-án tartott rendes üléséről

Jelen vannak:

Hivatalból: dr. Szabó Árpád, dr. Máthé Dénes, Kolumbán Gábor, dr. Rezi Elek, Szabó László, Farkas Dénes, Nagy Endre, Pap Mária, Kovács Sándor, Popa Márta, Rüsz Fogarasi Tibor, Asztalos Klára, Sándor Krisztina, Kun Csaba, Székely Botond.

Választott tagok: Bálint B. Ferenc, Bartha Alpár, Kovács István, Csete Árpád, Csáka József, Gazdag Géza, Erdő László, Orbán Pál, Péterffy Miklós, Czibalmos Kozma Csaba, László János.

Igazoltan hiányzik: Szombatfalvi József, Kedei Mózes, Varró Margit, András Benedek, Osváth Ilona, Székely Kinga-Réka, Balázs Sándor, Andorkó Ferenc.

Igazolatlanul hiányzik: Farkas Emőd.

Előadótanácsosok: Gyerő Dávid, Vörös Alpár, Dác Tibor.

10. A 202. sz. egyházi ének eléneklése és Kovács István imája után, Kolumbán Gábor főgondnok-elnök üdvözlí a megjelenteket, megállapítja a gyűlés szabályszerű összehívását a 213/2007. számú meghívóval, a határozatképességét, és megnyitja az ülést. Kéri a tárgysorozat elfogadását, az esetleges módosító javaslatokkal.

A különfélék tárgysorozati pontnál kívánnak szólni:

- Székely Botond, a 2%-os adóról,
- Csáka József a pályázati lehetőségekről,
- Kovács István, tájékoztatás az ULOSz részéről.

Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Kovács István, Nagy László, és Kun Csaba tagokat.

Az Egyházi Képviselő Tanács (EKT) a megnyitót tudomásul vette, a tárgysorozatot a kiegészíté-

sekkel és a jegyzőkönyv hitelesítésére tett javaslatot elfogadja.

11. Jelentés az Egyházi Főhatóság közigazgatási munkájáról: az elintéztett ügyekről és az és egyházképviseletről.

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag, jóváhagyólag tudomásul vette az Egyházi Főhatóság közigazgatási munkájáról, az elintéztett ügyekről és az egyházképviseletről előterjesztett jelentést.

12. A Misszió Bizottság március 29-i ülésének jegyzőkönyve.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a Misszió Bizottság f. év március 29-i ülésén felvett jegyzőkönyvet.

13. Lelkészképzéssel kapcsolatos ügyek a PTI Unitárius Karán.

Az Egyházi Képviselő Tanács a lelkészképzéssel kapcsolatos előterjesztés kapcsán az alábbi határozatot hozta:

– az EKT felkéri a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karát: ezentúl úgy irányítsa a legációs helyek választását, hogy a nagy lélekszámú – ezért az ünnepeken többletmunkával szembesülő – egyházközségek hiánytalanul kapjanak legátust.

– az EKT a teológiai hallgatók vizsgaeredményeit számba véve azokat ezúttal is gyengéknek minősítette, és 3 ellenszavazat, 5 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy ezentúl a halasztott vizsgákkal bíró hallgatók sem kaphatnak tanulmányi ösztöndíjat.

14. Jelentés a Starr King-ösztöndíjra meghirdetett versenyvizsgáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a Starr King Teológiai Intézet ösztöndíjára meghirdetett versenyvizsgán felvett jegyzőkönyvet.

A versenyvizsga eredményeként az ösztöndíjat Jakabházi Béla-Botond nyomati lelkész nyerte el, őt az EKT egyhangúlag megbízta az ösztöndíj felhasználásával, a szabályzatban rögzített megállapodás aláírása után.

Az EKT Nagy László esperes javaslatát figyelembe véve megbízta a Lelkészképesítő Bizottságot, hogy a versenyvizsgára készülő jelöltreől kérjen szakmai helye szerinti esperestől véleményezést.

Ugyanakkor az EKT felkérte Pap Mária esperest, hogy az utóbbi 17 évben külföldi teológiai ösztöndíjat élvezett akadémiták megkérdése után terjeszzen az EKT elé egy értékelést az eddigi tapasztalatairól, valamint egy javaslat-sort a jövőre esedékes változásokról, f. é. szeptember 15-i határidővel.

15. Jelentés a VEN terén elnökileg elintézett fontosabb tevékenységekről.

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag, jóváhagyólag, tudomásul vette a VEN terén elnökileg elintézett fontosabb tevékenységekről szóló jelentést

16. Jelentés a János Zsigmond Unitárius Kollégium I. félévéről.

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag, jóváhagyólag tudomásul vette a János Zsigmond Unitárius Kollégium I. félévéről szóló jelentést.

17. Jelentés a Berde Mózsza Unitárius Gimnázium I. félévéről.

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag, jóváhagyólag tudomásul vette a Berde Mózsza Unitárius Gimnázium I. félévéről szóló jelentést.

18. A Nyugdíjintézet vezető tanácsának jegyzőkönyve.

Az Egyházi Képviselő Tanács 1 tartózkodás mellett jóváhagyólag tudomásul vette a Nyugdíjintézet vezető tanácsának március 30-i ülésén felvett jegyzőkönyvet.

19. Az egyház központi szociális munkájának terve 2007-re.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az egyház központi szociális munkájának 2007-es évre szóló tervét, és azzal kapcsolatban – Szabó László javaslatára – az alábbi határozatot hozta:

– a jelen ülésen elvi döntést hoz egy szociális jellegű jogi személyiség (egyesület vagy alapítvány) létrehozásáról, amelynek kivitelezési részletkérdéseit az elnökség hatáskörébe utalja.

20. Segélykérés a Kedei Delinka Alapból Kovács Sándor szőkefalvi lelkésznek.

Az Egyházi Képviselő Tanács a Kedei Delinka Segélyalapból 1500 lejt hagyott jóvá, Kovács Sándor szőkefalvi lelkésznek, magyarországi műtétje költségeihez való hozzájárulásként.

21. Segélykérés a Kedei Delinka Alapból Kisgyörgy Benjamin sepsiszentgyörgyi egyháztagnak.

Az Egyházi Képviselő Tanács a Kedei Delinka Segélyalapból 5000 lejt hagyott jóvá Kisgyörgy Ben-

jamin sepsiszentgyörgyi egyháztagnak, kínai műtétje költségeihez való hozzájárulásként.

22. Az I. évnegyedi lelkési értekezletek.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az I. évnegyedi lelkési értekezleteken felvett jegyzőkönyveket.

23. A gondnok-presbiteri értekezletek Beszámoltak: Dr. Szabó Árpád és Kolumbán Gábor.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a gondnok-presbiteri értekezleteken felvett jegyzőkönyveket, illetve dr. Szabó Árpád püspök és Kolumbán Gábor főgondnok beszámolóját.

Az EKT az értekezleteket általában eredményesnek minősítette. Ugyanakkor a tanács sajnálattal elmarasztalja a székelyudvarhelyi egyházkör esperesét, Kedei Mózesét, amiért az egyházkörében megszervezett találkozón az egyházközségek küldötteinek jelenléte szegényes volt, valamint amiért az értekezletre nem hívta meg László János felügyelő gondnokot.

Továbbá az EKT dr. Szabó Árpád püspök javaslatát elfogadva kimondta egy egyetemes egyházi gondnok-presbiteri értekezlet összehívását, késő ősze.

24. Javaslat a központi szórványalap felhasználására.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az elnökség előterjesztését a 2007-es központi szórványalap felhasználására vonatkozóan.

Az EKT ugyanakkor elfogadta Farkas Dénes esperes módosító javaslatát, hogy az észak-erdélyi szórvány-egyházközség a tervezetthez képest havonta 50 lejjel több költségtérítést kapjon.

25. A lelkési javadalmazás átalakításának távlatai 2007-ben.

Az Egyházi Képviselő Tanács a lelkési javadalmazás átalakításának tervezetével kapcsolatban az alábbi határozatot hozta:

– Az EKT 2 tartózkodás mellett elfogadta a fizetési bizottság által javasolt és a lelkési értekezleteken megpróbált tervezetet a lélekszám és az egyházfenntartói szám megkülönböztetéséről, és kettős nyilvántartásáról.

– Az EKT egyhangúlag kimondta az egyetemes érvényű minimális egyházfenntartói járulék bevezetését a mindenkori országos minimálbér (jelenleg 390 lej) összegében, 2008. január 1-jétől való érvényességgel, valamint azt, hogy a 18. életévüket betöltött fiatalok is kötelesek egyházfenntartói járulékot fizetni.

26. Jelentés az elnökileg elintézett gazdasági ügyekről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az elnökség előterjesztését az elintézett gazdasági ügyekről.

Az EKT ugyanakkor határozatban kimondta, hogy visszatér az előző ülésén hozott döntésre a felszabadult Sora-beli lakás vendégszobai rendeltetéssel való megtartását illetően, és elrendeli az ingatlan bérbeadás útján való hasznosítását azzal a megfigyeléssel, hogy ezzel egyidejűleg a belvárosban biztosítani kell az egyházi testületek tagjainak elszállásolását.

Továbbá az EKT úgy határozott, hogy következő ülésére az elnökség útján kimutatást kér a magánszemélyek által bérelt lakfelületek helyzetéről, valamint javaslatot rendel meg ezen lakások gazdaságosabb felhasználtságára.

27. Építési-javítási segélyek 2007-re.

Az Egyházi Képviselő Tanács elfogadta az egyházközségeknek folyósítandó építési-javítási támogatások összegét, az elnökség által előterjesztett formában.

28. A Tarcsafalvi Egyházközség kérése új templom építésének jóváhagyására.

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag hozott határozatával jóváhagyta a Tarcsafalvi Egyházközség kérését új templom építésére vonatkozóan.

29. A Számvevőség jelentése.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette Dác Tibor gazdasági tanácsos előterjesztését, amely szerint a számvevőség a 2006. évre vonatkozó zárszámadással az EKT jelen ülésére nem készült el.

Az EKT ugyanakkor megbízta a számvevőséget a mulasztás pótlására, az EKT soron következő ülésére.

30. A pénzügyi ellenőr jelentése.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a pénzügyi ellenőr jelentését.

Emellett a jelentés kapcsán az EKT elhatározta, hogy a 2007. év lelkészi továbbképzései rendjén az

ősz folyamán a pénzügyi ellenőr részvételével továbbképzést szervez a költségvetés és zárszámadás elkészítéséről, valamint más pénzügyi tudnivalók el-sajátításáról.

31. Különfélék.

Az Egyházi Képviselő Tanács a Különfélék tárgyszorozati pont alatt az alábbi határozatokat hozta:

– az EKT tudomásul vette Kovács István ULOSZ-elnök bejelentését, amely szerint a tavaszi lelkészi munkaértekezletet ez évben Vácon szervezik meg, közösen a magyarországi unitárius lelkészekkel, közeledés és kapcsolat-ápolás céljából.

– Székely Botond kérdésére dr. Szabó Árpád püspök rövid ismertetőt tartott a 2%-os adófelajánlásról, az EKT pedig határozatot hozott a tudnivalók körlevélben való népszerűsítésére, valamint a lelkészek felkérésére: maguk készítsék elő az űrlapokat, hogy a híveknek csak alá kelljen írniuk és kiegészíteniük saját adataikkal.

K. m. f.

Dr. Szabó Árpád <i>püspök-elnök</i>	Kolumbán Gábor <i>főgondnok-elnök</i>	Dr. Rezi Elek <i>főjegyző</i>
--	--	----------------------------------

	Hitelesítők:	
Kovács István	Nagy László	Kun Csaba

Egyházközségi kirándulás Ópusztaszerre

A húsvét utáni „csonka héten” az alsófelsőszentmihályi unitárius egyházközség szervezésében 45 fős csoport indult el egy háromnapos „élmény-kirándulásra”. 2007. április 12-én csütörtökön reggel indultunk, Gyulafehérvár, Déva irányába. Első megállónk Aradon volt. A Szabadság-szobrot kissé nehezen találtunk meg, de annál nagyobb szeretettel csodáltuk és jártuk körül. Utunkat Nagylak, Makó, Szeged irányába folytattuk.

A Tisza-parton már vártak ránk idegenvezetőink: Tóthné Szabó Mária és barátnője, Magyarné Rozi. Kissé „megráztuk magunkat” az utazás után, és már indultunk is az óváros felfedezésére. Az árvízi emlékmű, Dankó Pista és Erzsébet királyné (Szizi) szobrai után a belváros nevezetesebb épületeit néztük meg, Rozi mindenikről tudott valami érdekességet. A sétálóútcából az egyetem előtti térre értünk. Juhász Gyula versét elolvastva a szökőkút körül József Attila szobrát láttuk, aki – köztudottan – nem volt végzős hallgatója e híres egyetemnek. Majd a Dóm tér és a templom következett. Csoportvezetőnk igyekezett másfél órában minden fontosat elmondani nekünk, úgy beszélt, hogy közben szinte levegőt venni is elfelejtett. Sok szép élmény után búcsút intettünk Szegednek és továbbmentünk Mórahalomra. E gyönyörű kertváros mindannyiunkat csodálattal töltött el. Elsőnek a volt gazdaköri székházat, az Arany-szöm rendezvényházat tekintettük meg, gyönyörűen felújított kiállító-, eskető- és színháztermeivel. Szálláshelyünk a tanyasi kollégiumban volt, ahol gulyás-vacsorával fogadtak. Ezen az estén több meglepetésben is részünk volt. Üdvözölt bennünket Nógrádi Zoltán polgármester, aki elmondta, hogy 25 évesen lett Magyarország egyik legfiatalabb polgármestere. Neki és lelkes csapatának köszönhető, hogy Mórahalmán sok jó dolog történik. A másik nagy meglepetés: köszöntésünkre átjöttek a Vajdaságból a csókai Rákóczi Ferenc Férfikar tagjai. Gyönyörű hangjukkal mindannyiunkat elkápráztattak. A helyi asszonykórus éneke után közös nótázás következett, a fáradtság ellenére vidám hangulat jellemezte az estét.

Másnap reggel a fáradalmakat kipihenve, a filegóriában elfogyasztott tartalmas reggeli után még egy kicsit gyönyörködünk a város tisztaságában és szépségében. Megnéztük a római katolikus templomot, a Móra Ferenc Általános Iskolát, fényképeztünk a gyönyörűen kivirágzott díszfák alatt. Ezután két órát tölthettünk az Erzsébet gyógyfürdő különböző medencéiben.

Bár szívesen maradtunk volna még, tovább kellett indulni Ópusztaszerre. A rendelkezésünkre álló idő szűk volt arra, hogy megtekintse az 55 hektáron fekvő Nemzeti Park összes látvá-

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora

Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor. Szerkeszti: Solymosi Zsolt. június 13.

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor. Szerkeszti: Solymosi Zsolt. május 6.

Tavaszi virágcsokor

unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Kolozsvári Rádió, szombaton reggel 9.15–9.30 között. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert. május 26., június 9., 23.

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi Prima Rádióban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a www.prima-radio.ro címen. Szerkesztik: Csáki Levente, Gál Zoltán és Szabó Előd. minden vasárnap reggel 8.30-kor.

nyosságát. Ízelítőül megnéztük a jurákat, az Erdők templomát, az „Élet fája” kiállítást, az Árpád-emlékművet, a Történelmi pannotikumot, végül a Feszty-körképet. A magyarok bejövetelét ábrázoló műalkotás felejthetetlen élményt nyújtott számunkra. Megegyeztünk abban, hogy ezt minden magyar embernek egyszer látnia kell!

Ópusztaszer elhagyva megköszöntük Rozi asszonynak a nem mindennapi idegenvezetést, és Biharnagybajom felé vettük utunkat. Itt újabb meglepetés várt bennünket. Az általános iskola konviktusában az igazgatónőn kívül jelen volt a testvérfalu, Sárretudvari polgármestere, Bodó Sándor, Domahidi Péter helyi református lelkész és még néhány lelkes ember, akik létrehozták a „Kézenfogva testvéreinkkel” Alapítványt, amelynek fő célja a határokon átnyúló testvérkapcsolatok ápolása. Fogadásunkra és az alapítvány nyilvános bemutatkozására a Vadvirág tánc csoport adott elő műsort. Éreztük, hogy csupa szeretet meg gondoskodás vesz körül. A közös vacsora után az iskola bentlakása adott szállást éjszakára.

Szombaton reggeli után a nemrég felújított református templomot néztük meg, majd indultunk Debrecenbe. Tóth Zoltán és Szabó Mária voltak az idegenvezetőink. Megmutatták a város nevezetesebb épületeit, Kossuth Lajos szobrát és a főtéri templomot. Kis pihenő után a Déri Múzeum következett, ahol sok érdekes látnivaló mellett megtekinthettük a három nagy Munkácsy-képet. A teremőr elmondása szerint nagyon szerencsésnek érezhettük magunkat, mert nekünk megadatott, ami az alkotónak nem: egymás mellett láthattuk a három gigantikus képet. De szerencsések azok is, akik e lapszám megjelenésekor Csíkszeredában láthatják a Munkácsy-remekeket!

Ismét csodálatos élménnyel gazdagodtunk! Jó volt látni az emberek arcán a megelégedettséget. Ez a kirándulás megértette néhány emberrel, hogy érdemes elindulni „világot látni”, mert számtalan olyan hely van, amelyet érdemes megnézni. Hogy nem csak én éreztem így, mi sem bizonyítja jobban: hazafele már azt terveztük, hová megyünk legközelebb.

Dimény József

150 éve hunyt el Pálffy János

Pálffy János Udvarhelyszék egyik kis falujában, Tarcsafalván született 1804. január 10-én (Pálmay József *Udvarhely vármegye nemes családjai* című monográfiájában 1804. június 10-ét jelöli születési időpontként). Az 1848-as forradalom egyik fontos alakjává lett. Országgyűlési beszédben sürgette az erdélyi tudományos akadémia létrehozását, támogatta a megalapítandó Erdélyi Múzeum ügyét is. Haladó nézetekkel társult ismereteinek, józan ítélőképességének tulajdoníthatóan vezető szerepet töltött be a forradalomban: pénzügyi államtitkár volt, a képviselőház erdélyi részről első alelnökül választotta. A „honvédelmi bizottmányba” (forradalmi kormányba) őt is beválasztották.

Régi székely primor családja a tarcsafalvi nemesi előnevet viselte. Apja, Elek Udvarhelyszék pénztárnoka, majd alkirálybírája volt; édesanyja magyarandrásfalvi és gagyai Pálffy Anna.

A testvérek közül a legnagyobb, Elek, több hivatalt viselt, udvarhelyszéki főjegyző, alkirálybíró, a szabadságharcban való részvételéért börtönben is ült. Jánoshoz hasonlóan, Elek sem alapított családot. Anna Hegyessy Elek felesége lett. Dénest határozott, de erőszakos úrként ismerték. Antal, a huszárörnagy lovaglás közben szörnyethalt. János Székelykeresztúrra került iskolába az elemi osztályok elvégzése után, 1816-tól pedig a kolozsvári unitárius kollégiumban tanult. 1825 körül katonának állt be a József nádor huszárezredbe. Főhadnagyként szerelt le 1835-ben – az utókor szerint a különböző hírlapokban közölt cikkei miatt –, s hazajött küsmődi birtokára gazdálkodni. Elbeszélései jelentek meg; reménytelen szerelme, Hegyesi Zsuzsanna (Anna testvéreinek mostohalánya és öccse, Dénes felesége) iránt, közrejátszhatott abban, hogy szépirodalommal is foglalkozott.

Pálffy Jánost 1841-ben Küküllő vármegye országgyűlési követévé választotta. Jelleme, gondolkodása eleve meghatározta helyét a politikai életben. Udvarhelyszék a Wesselényi Miklós által szorgalmazott börtönépítési ügy bizottságába választotta be 1842-ben, az országgyűlés pedig az úrbér, az adó és a katonatartás osztályába. 1842 márciusában tagja volt annak a küldöttségnek, amely gróf Teleki Józsefet, az új erdélyi kormányzót és József főherceget, Magyarország nádorát üdvözölte Pesten, itt ismerkedett meg kora jelentősebb személyiségeivel. Országgyűlési beszédben sürgette az erdélyi tudományos akadémia létrehozását, támogatta a megalapítandó Erdélyi Múzeum ügyét is (végrendeleté-

ben a még meg nem alapított intézményre hagyta vagyonát; bár ezt rokonsága elperelte). 1848 márciusában az udvarhelyszéki események vezetőjévé lett. A firtosmartonosi Gálfi Mihály újságíró így számol be erről: „Végre a tömegeből felkelt Pálffy János, arcán a férfias lelkesültség komoly vonásai s azon őszinte bizalom, melyet tőlünk mindig érdemelt és bírt, mély és varakozó csendet varázsolt elő.” Az összegyűlt tömeg előtt, miután elsorolta a lapokban már ismertettet eseményeket, megjelölte a célt is: „unió a testvérhonnal s békés útoni reform.” Az országgyűlés május 30-ai ülésén indítványozta Pálffy, hogy az országgyűlés nemzetgyűléssé alakuljon az unió kimondásáért. A pesti („népképviseleti”) országgyűlésen

is Udvarhelyszéket képviselte. Kossuth pénzügyminiszter és Deák Ferenc igazságügyminiszter is hivatalt ajánlott fel neki; Pálffy a pénzügyi államtitkárságot fogadta el. A képviselőház erdélyi részről első alelnökül választotta. A Batthyány-kormány lemondása után Kossuth a forradalmi kormányba Pálffy is meghívta, egyetlen erdélyiként, ő azonban nem vállalta ezt. Az interpellációs választmány „honvédelmi bizottmány” néven forradalmi kormányvá alakult, a hattagú bizottságba őt is beválasztották. Emlékezéseiben (*Magyarországi és erdélyi urak. Pálffy János emlékezései*. Erdélyi Szépművészeti Társaság, 1939) könnyelmű, felelőtlen politikusnak tartja Kossuthot, aki valósággal belerángatta az országot a reménytelennek tűnő hadakozásba. 1849 elején lemondott honvédelmi bizottmányi tagságáról és képviselőházi alelnökségéről. Nem is egészségi állapótára, súlyosbodó tüdőbajára hivatkozott – a „materiális” gondolkodású Pálffy számára nyilvánvaló lehetett, hogy a széthúzás és a külső erők rövid idő múlva összeropantják az ellenállás fogyó erejét is. Mégse menekült külföldre, bár azt tervezte.

A forradalom leverése után, augusztus közepétől Akliba menekült, három és fél hónap múlva Haynaunál jelentkezett. Nyolc hónapi vizsgálati fogság után halálra ítélték, majd Haynau megkegyelmezett neki. Kb. két évig élt Pesten. 1851 októberében költözött vidékre, egy ideig Tarcalon, Sátoraljaújhelyen lakott, azelőtt több hónapig valahol másol.

Politikai értekezést (*Eszmetöredék a keleti ügy körül*), gazdasági tanulmányokat írt – és szépirodalmat. A *Zsadányi család* című regény nyolc fejezete kéziratban maradt.

1856 végén jöhetett haza Erdélybe.

Befejezetlen emlékezéseit Erdélyi Jánosnak adta át megőrzésre, ebben célja volt megőrkíteni mindazt, minek részese, szemtanúja volt. 1857. április 13-án hunyt el Tarcsafalván „az erdélyi szellemek ez egyik legnagyobbika” – Szabó T. Attila szavaival; emlékezéseit „pazar szellemi örökségnek” nevezte. Mindenképpen szegényesebb lenne ismeretünk a korról, a forradalom és szabadságharc eseményeiről, ha nem tudnánk róla és a nekünk szánt munkájáról.

Forrás: *Udvarhelyi Híradó*

P. Buzogány Árpád

Megfejtés-zápor a kalendáriumban

Az *Unitárius kalendárium 2007* rejtvenypályázata az idén is várakozáson felül megmozgatta az olvasóközönséget: 64 helyes megfejtés érkezett hozzánk. „Házi rejtvenyszerkesztőnk”, Forrai Tibor kalendáriumunk számára tizenkétkeresztrejtvenyt készített, amelyeknek egy közös végmegoldását – az egyházalapító Dávid Ferenc elgondolkodtató idézetét – lehetett beküldeni a Kalendárium szerkesztőjéhez. A helyes megfejtés a következő volt: „Ismerj, és légy az, aki vagy. Alábadnod még nem szabad, és ez talán már valami.”

A helyes megfejtéseket tartalmazó borítékok halmából előbb egyet (fődíj), majd további hármat húztunk ki.

A sorshúzás ez alkalommal első sorban **Bartha Sándor** dicsőszentmártoni olvasónknak kedvezett. Rejtvenypályázatunk fődíját, a 18-funkciós *Moulinex Masterchef Delicio* konyhai robotot ő nyerte el.

Könyvjutalmat nyert továbbá **Márginean Magdolna** kolozsvári, **Kenyeres Ibolya** csíkszeredai és **Szilágyi Júlia** ádámosi olvasónk. Mindannyiuknak szívből gratulálunk! Nyereményüket postán küldjük.

Köri közgyűlések

A marosi egyházkörben a húsvétot minden szépségével és „megpóáltatásával” magunk mögött hagyva április 13-án Szabodon találkoztunk az UNOSZ elnöknőjével, alelnöknőjével és titkárával, valamint egyházközségeink hölgy-képviselével.

A találkozó programja áhitattal kezdődött, amit a helyi lelkész, Jenei Sándor Levente tartott a templomban, és az egyházközség kórusának lélekemelő műsorával folytatódott. Ezt követően vendéglátóink átkísértek az óvoda épületébe, ahol már elő volt készítve a találkozóhoz szükséges terem. Itt gyönyörködhettünk a helyi nőszövetség kézműves munkáiban. Láthattunk nádból készült fonott tárgyakat, különböző technikákkal festett tojásokat és szinpompás gyöngyfüzereket.

A program dr. Fekete Tünde főgyógyász előadásával folytatódott a gyógynövények alkalmazásáról az egészségvédelemben és a gyógyításban. Az előadó nem kimondottan tudományos megközelítéssel beszélt a gyógynövények szerepéről, inkább hasznos életmódbeli tanácsokat adott, „titkokat” árult el a különféle hasznos növényekről.

A találkozó központi eseménye a körli nőszövetségek munkájának ismertetése volt, továbbá a tisztújítás és a tájékoztatás az UNOSZ-szal kapcsolatos tevékenységekről és tudnivalókról. A találkozó egyetlen hiányossága az volt, hogy a nőszövetségek viszonylag kis arányban képviselték magukat. Beszámolt a szövetségek életéről a bőzödi, a jobbágyfalvi, a marosszentgyörgyi, a marosvásárhely-Bolyai téri, a Vásárhely-kövesdombi és a szabédi nőszövetség képviselője.

Szeretettel és szívélyes fogadtatásban volt részünk mindannyiunknak, akik ezen a nyugodt, a napsugár és az asszonyi szívek melegétől áthatott áprilisi napon elmentünk a találkozóra azzal az igénnyel, hogy egymással megosszuk közel egyéves élményeinket és tapasztalatainkat.

Sándor Éva

Sok asszonytársammal együtt szép, napsütéses reggelen érkezünk Fehéregyházára, ahol az új Petőfi Ifjúsági Ház kapuja nyitva állt a küküllő-köri nőszövetségi közgyűlés résztvevőinek fogadására. A helybeli nőszövetségi tagok szeretettel, gazdagon terített asztallal fogadták az érkezőket, és kítűzőket adtak át. Örvendtünk a felragyogó szempárokra, amikor ismerősöket üdvözölhettünk.

Közgyűlésünk helyszíne felé haladva a szép millenniumi templom ékesedett előttünk. Nagyon örvendtünk, hogy április 21-e, a küküllői egyházkör nőszövetségeinek találkozója adott lehetőséget sokunknak arra, hogy belülről is megcsodálhassuk a templomot. Az áhitatot Benedek Jakab segesvári lelkész végezte, majd ismertette az egyházközség rövid történetét. Megnyitó beszédében Jakabházi Vera szeretettel köszöntötte a közgyűlési tagokat és vendégeinket. Közölte, hogy tíz nőszövetség képviselői vannak jelen, közel százan. Az UNOSZ részéről jelen volt Szabó Magdolna főtisztelendő asszony és Asztalos Klára elnökök, Ferenczi Enikő titkár és Zsakó Erzsébet.

Az üdvözlőbeszéd elhangzása után Nagy Rozália körli elnök felkérte a nőszövetségek képviselőit, hogy röviden számoljanak be az elmúlt évi tevékenységükről. Egyben bejelentette, hogy a közgyűlésen sor kerül az új körli vezetőség megválasztására.

Kitartó, eredményes munkáról szölkáltak a beszámolókat. Asszonyaink az egyházközségek életében fontos feladatot vállalnak. Egymás és az időseink megsegítésére sietnek, ünnepi

Harangvillamosítás!

- » elektromágneses húzás,
- » elektronikus vezérlés
- » nincs mozgó alkatrész, kopásmentes
- » többféle programóra (lásd: www.quasi-modo.hu)
- » harang és torony számára a legkíméletesebb mozgató
- » 5 (öt) év teljes GARANCIA

Továbbá: » elektronikus nagymeretű ÉNEKSZÁMKIJELZŐ
» PADFÚTÉS
» ÚJ toronyóra

Érdeklődni:

- DEÁK LÁSZLÓ • Szatmárnémeti • Tel.: 0740-473023 •
- e-mail: deak.laci@yahoo.com, deak@quasi-modo.hu •

műsorokban vesznek részt. A templomaikat virággal és új kézimunkákkal díszítik. A farsangi időszakban időt szakítanak a közös ünneplésre, tapasztalatcserére. A körli elnök beszámolt a vezetőség munkájáról. A vállalt feladatokat igyekeztek lehetőségük szerint a legjobban elvégezni. Megköszönte mindazoknak a munkáját, akik a *Nők Világába* írásait eljuttatták, és még több írás beküldésére kérte az asszonyokat.

Asztalos Klára UNOSZ-elnök elismerően beszélt az összefoglalt tevékenységekről, amelyek a szeretet és segítségadás jegyében történtek. Figyelmükbe ajánlotta a dolgozó személyeknek, hogy adójuk 2%-val támogathatják az UNOSZ-t.

A közgyűlés az új vezetőség megválasztásával folytatódott. A jelölések még február 24-én, a Segesváron tartott munkaértekezleten megtörténtek. A jelenlévők nyílt szavazással, elnölzavazat és tartózkodás nélkül megszavazták a jelölteket a következők szerint: Nagy Rozália elnök, Jakabházi Vera társelnök, Szabó Rozália, Veress Timea alelnök, Udvari Margit titkár, Csiki Klára pénztáros. Tagok: Gergely Margit, Ferenczi Irénke és Lukácsi Tóth Ildikó. Az UNOSZ-választmányba Nagy Rozáliát és Jakabházi Verát javasolták, a közgyűlés megszavazta.

A dévai imaháznak szánt kézimunkák is összegyűltek, azokat Zsakó Erzsébet és a körli felelősök átvették, kiválogatták, azokról fénykép készül a mérettel együtt.

Az istentiszteleten a szolgálatot Varró Amália V. éves teológiai hallgató végezte, az emberi lélek csodálatos kincstárát tárva elénk. Az énekevezéri teendőket Jenei Ildikó vállalta.

Az ünnepi műsorban Benedek Enikő segesvári tiszteletes asszony *Léleksimogató* című előadását hallhattuk. Egyedi előadásában nő szölk a nőknek, akik átélnek az életének különböző szakaszait, szépségeit és aggodalmait. Ezután Sándor János székeszentistváni faragómester előadása következett, aki meghívásunkra a faragásban használt jelképrendszerről beszélt, és mindezt a kiállított munkáival nagyszerűen bemutatta. Elkészítette a Nőszövetség jelvényét, amelyet a körli nőszövetségei közösen az UNOSZ-székház díszítésére ajándékoztak.

A kosaras ebéd, beszélgetések, búcsúzkodások meghitté tették a hangulatot, ami arra biztatott, hogy jövőben is együtt lehessünk nőtársainkkal.

Udvari Margit

follytatás a 12. oldalon

Köri közgyűlések

folytatás a 11. oldalról

Fontos nap volt gyülekezetünk életében április 28-a, amikor a **székelyudvarhelyi egyházkör** nőszövetségeinek évi közgyűlését tartottuk Homoródalmáson. Az egyházkör tizennyolc nőszövetségének küldöttei mellett a találkozón részt vett Szabó Magdolna főtisztelendő asszony és Asztalos Klára UNOSZ-elnök. A köri nőszövetségi vezetőkkel együttműködve 30–40 homoródalmási asszony tevékenykedett a szervezésben.

A találkozó ünnepélyes mozzanattal indult: a zászlóanyák nőszövetségi zászlóikkal vonultak be a templomba. Azután Csete Árpád helyi lelkész áhítatát és köszöntését hallgattuk meg. A házigazda nőszövetség nevében Sorbán Erzsébet helyi elnök köszöntötte a megjelenteket. Beszédében hangsúlyozta: a köri találkozó megszervezése lehetőséget adott arra, hogy bebizonyítsák: képesek az összefogásra. További köszöntések hangzottak el Szabó Magdolna, valamint Rüszt Éva köri elnök részéről. A köszöntők után a közgyűlés megkezdte munkálatait a kiadott napirend szerint. Beszámolót hallgattunk meg a köri vezetőség munkájáról és összefoglalót a helyi nőszövetségek jelentéseiből, amely kiemelte a legsikeresebb, legötletesebb, követségre érdemes akciókat.

A kör nőszövetségei összetartozásuk jeléül köri vándorabroszt terveztek egyforma nagyságú négyzetes kézimunkákból. Erre az alkalomra elhozták a darabokat, és összeillesztették egyetlen abrosszá.

A dévai imaháznak felajánlott kézimunkák elbírálására bizottság alakult.

A közgyűlés második részében tisztújításra került sor a kör vezetőségében. Ennek érdekében a választási bizottság ismertette a jelöltek névsorát, amely előzetes egyeztetések alapján vált véglegessé. A munkálatok szünetében a résztvevők meglep-

tették az énekvezéri lakásban kiállított, különböző nőszövetségek által küldött kézimunkákat.

A templomba visszatérve meghallgattuk Újvárosi Katalin székelyderzsi lelkész nő lelképítő prédikációját. Hálásak vagyunk a fiatal lelkésznek a szolgálataért, de épp úgy köszönetet mondunk Sorbán Enikő énekvezérünknek is, akinek munkáját a gyerekek műsora is dicsérte (ének, furulya, néptánc).

Az istentisztelet után a kézimunka-bizottság ismertette a dévai imaház díszítésére kiválasztott kézimunkákat, valamint a választási bizottság kihirdette az új köri vezetőség választásának eredményét: Simó Melinda elnök, Tódor Éva alelnök, György Izabella titkár és Blénessy Jolán pénztáros.

Mindezeket Bencze Edith szociálpedagógus előadása követte, amelynek címe: *Szeretet a 21. században*. Felvezetésében az előadó kísérletet tett a szeretet meghatározására. Szüksége van-e rá korunk emberének? Kell-e ma beszélnünk róla? A szeretetről számtalan szép gondolat született, sokan próbálták meghatározni, körülírni. Végül következtetésként megállapítja: „A szeretetre nem nagyon marad idő a mai rohanó világunkban. Pedig a szeretethez idő kell, bizalom kell, őszinteség kell, tisztelet kell, felelősségérzet kell. Aki mindezek birtokában képes szeretni a mai világban, az nagyon bátor ember, hite van Istenben, önmagában és embertársaiban. Ha találkozunk ilyen emberekkel, tárjuk ki mi is szívünket, fogadjuk be őszintén szeretetüket, és engedjük felfakadni szeretetforrásainkat.”

A találkozót közös ebéddel zártuk, majd a búcsú következett, elköszöntünk vendégeinktől: a jövő évi viszontlátásig Homoródszentmártonban!

Reméljük, hogy a közgyűlés lendületet és ötleteket adott minden asszonynak a folytatáshoz.

Mindenért Istené a hála! Várjuk az újabb találkozás lehetőségét!

Sorbán Erzsébet, Rigó Ildikó, Bencze Edith

Többéves hagyományunk folytatásaként ez évben is sor kerül a Szejkeföldi Unitárius Világtalálkozóra, augusztus 11-én. Az előző évek tapasztalata azt mutatja, hogy a résztvevők igényelnék a különböző vidékek sajátos népművészeti termékeinek bemutatását és árusítását. Ennek érdekében az idén a szervezők úgy döntöttek, felhívást intéznek minden egyházközséghez, ahol ilyen jellegű tevékenység folyik: hozzák el és árusítsák ezeket a termékeket. Kifejezett kérésünk, hogy csak népművészeti termékeket hozzanak!

A szervezők kiállító standokat biztosítanak, amelyekre ki lesz írva az illető egyházközség vagy vidék neve. Kérjük, részvételi szándékukat jelezzék június 1-jéig a székelyudvarhelyi 1. sz. egyházközség gondnokánál, Kacsó Évánál. Elérhetőségek: telefon: 0266-213188, mobil: 0744-158969, e-mail: evakacso@freemail.hu. A jelentkezéskor kérjük közölni a kiállító egyházközség vagy nőszövetség nevét és a termékek megnevezését (pl. varrottas, faragás, kerámia stb.). A bejelentkező egyházközségekkel a részleteket időben pontosítjuk.

Örömmel értesítjük minden Olvasónkat, hogy az Unitárius Nők Országos Szövetségének időszaki füzete, a *Nők Világa* immár a világhálón is elérhető. Az Erdélyi Unitárius Egyház központi honlapján (www.unitarius.com) mindig a legújabb lapszám olvasható.

Lókodi pillanatok

Régi ismerősök és eltávozottak

Április 17-én szép napra ébredtünk: lázas készülődés után Lókod felé vettük utunkat. A sepsiszentgyörgyi és sepsikőröspataki asszonyok tizenhat küldötte látogatta meg az öregotthon lakóit, akiknek elvittük a két hónapja gyűjtött tartós élelmiszer- és édességcsomagjainkat.

Akik két évvel ezelőtt is meglátogatták az öregotthont, kíváncsian várták/vártuk, mi változott azóta. A lázas munka, az

építkezés javában folyt, hogy gondozásra szoruló öregjeinknek még tágasabb életterük legyen.

Drága időseink szeretettel vártak, nagyon készültek erre a napra!

Mi is bemutatkoztunk; köszöntő verssel, majd segédlelkészünk, Székely Mónika Rebeka áhítatával és imájával, illetve unitárius énekünk, a *Sorsod hagyd az Úrra* megszólaltatásával tettük ünnepélyesebbé ezt a pár órát.

Meglepetésünkre a kedves idős bácsik szebbnél szebb versekkel köszöntöttek viszont, és Rebeka néni tiszta szívből jött, régi népdallal tette felejthetlenné a találkozást.

Ilyenkor döbbenünk rá: hány meg hány szenvedő embertársunk van, akik már megjárták az élet útjait, fáradt testüket, lelküket csak az emlékek táplálják, de hitüket, hovatartozásuk tudatát még most is féltve őrzik, mindennapi életükben a legkisebb örömet is Istentől adott drága ajándéknak tartják, és reményük, ragaszkodásuk az élethez talán a legerősebb. Szégyenletes jel mindnyájunk számára, akik még nem számítunk időseknek.

Jó volt látni az ismerős arcokat, de elszorult a szívünk, amikor régi lakók után érdeklőde halálhírvet hallottunk. Bár a búcsú is szomorkásra sikeredett, lelkünk mélyén tán egy parányi megnyugvás is

felparázslott, hogy nem volt hiábavaló fáradozásunk: áldozatos adományozóink ajándékával próbáltunk egy kevés segítséget nyújtani a drága öregeinknek. (Váncsa Csilla)

Egy botra támaszkodó asszony búcsúszavai

Egyházunk lelkes nőszövetségi tagját hagyta ott lelkészünk, két napra rá, hogy ott járt küldöttségünk.

Darvas Ilonka néni elköltözését az öregotthonba vasárnapi istentisztelet alatt jelentette be Kovács István helybeli lelkész. Nekünk, nőszövetségi tagoknak – de másoknak is az egyházközségünk-ből – könny gyűlt a szemünkbe. Ismertük őt, ott volt a nőszövetségi összejöveteleinken, régi aktív tagként. Szerettük őt. A világtalálkozókra az utóbbi években botjára támaszkodva, unokája segítségével jött. Örvendett, hogy velünk tarthat. Emlékszem, még nem is olyan régen a nőszövetségi találkozásunk alkalmával Ilona néni szerényen kért, „legyenek szívesek énekeljék el: Gondviselő jó Atyám vagy, / Óh, én édes Istenem, / Látom én, hogy minden elhagy / E világon, csak te nem, / Hozzád vágyom, benned élek, / Üdvöt mástól nem remélek. // Mint az alélt bús virágra / Megújuló harmatot, / Vérző szí-

Édesanyámért

Csodálatos dolog életet adni! Olyan pillanat ez, amelyet nehéz „elmesélni”, csak az érti igazán, aki újszülött gyermekét karjában tarthatta. Ezt az érzést nem pótolhatja sem pénz, sem karrier. Ez áldás minden édesanyának.

Ez az áldás nemcsak a szeretetet, a gondoskodást hordozza magában, hanem az aggódást és a félelmet is. Hiszen ha sír a csecsemő, az édesanya összezerzen: csak nincs valami baja? Mit tehetnék érte?

A gyermekért való aggódás elkíséri élete végéig. Az anyának húsz, harminc, negyven éves gyermeke is „kicsi fia”, „kicsi lánya” marad. Félti, óvja, együtt örül vagy sír vele. Gyermeke fájdalma sokkal jobban fáj a magáénál.

Anyák napján szenteljünk egy pillanatot rájuk, gondoljunk szeretetteljes mosolyukra, szerető simogatásukra, és mondjunk köszönetet még akkor is, ha azt nem várja tőlünk. Nekik az lesz az igazi hála, ha felnőtt korunkban becsületes, boldog, családszerető emberré válunk.

Emlékezzünk meg róluk anyák napján, köszöntsük, amíg közöttünk vannak és megsimogathatjuk őket.

„Áldd meg édesanyám járását-kelését, / Áldd meg könnyhullatását, áldd meg szenvedését. / Halld meg jó Istenem legbuzgóbb imámat: / Köszönöm, köszönöm az édesanyámat!” (Dsidá Jenő: Hálaadás)

Udvari Margit

vem fájdalmára / Csak te hintesz balzsamot, / Könnyül sorsom terhe rajtam, / Ha imára nyílik ajkam.”

Csak néhány napja, hogy meglátogattuk a lókodi öregotthon lakóit. Még friss az élmény. Ilona néni hangját halom, „Gondviselő jó Atyám vagy...” Ő is

hiányozni fog összejöveteleinkről, az istentiszteletekről, mint ahogy azok is, akik valami másért hiányoznak, legyen „igazol” vagy „igazolatlan” a hiányzásuk.

Tudom, hogy Ilona nénit ott, az öregotthonban is szeretni fogják. (Ferencki Mária-Magdolna)

Szemét-eltakarítás a Nagyhomoród mentén

Szégyenérzetünk két forrásból is táplálkozott, amikor április 14-én nekiláttunk a Nagyhomoród mentén összeszedni a szemetet. Hetvenhatan fogtunk

neki az émelyítő munkának. Szégyenkeztünk. Egyfelől azért, mert azt a rengeteg szemetet, amit az út melletti szakaszokon összeszedtünk, s ami végül 120 hatalmas

Homoróddaróctól a kénosi kanyarig kellett megtisztítanunk a tájat. Mindenki kapott egy-egy pár kesztyűt – és máris kezdhettük az akciót.

Hatalmas szemeteszakokkal indultunk el az utcák mindkét oldalán. Hamar teltek a zsákok. Nem lehet leírni és elmondani, hogy mi mindent láttunk. Közben a helybeli lakosok ki-ki jöttek házaikból, és biztató szavakkal buzdítottak. A faluban még aránylag tűrhető volt a látvány, de amint a kénosi kanyarba értünk, elszorult a torkunk. Hatalmas rakásokban állt a szemét. Sok zsákot megraktunk, de lehetetlennek bizonyult teljesen megtakarítani azt a részt.

Amikor elfáradtunk és megéhezünk, jött a „felmentő csapat”, hozták az ebédet. Kimentünk a domboldalra, tüzet raktunk, majd elő a szalonnával, hagymával! Rüszt Ákos elővette a gitárját és a *Daloskönyvet*, majd énekelni kezdtünk. Aztán megjött Rácz Norbert is, és mondott egy szép beszédet. A búcsúzás perceiben új ismerőseinkkel telefonszámot cseréltünk. Visszatérve, Homoródszentpéteren a tiszteletes asszony teát főzött, majd hazaindultunk... (Antonya Ilona)

ifjúsági oldal

zsákban találta meg ideiglenes helyét, azt a mi népünk, székely testvéreink dobálták széjjel. Szégyenkeztünk azért is, mert az autóval elhaladók olyanokat kérdeztek fiataljainktól, hogy: *Szociális munkások vagytok?*

Egy ilyen önkéntes közmunka talán egy felemelő, vidám beszámolót kívánna meg, de szánkban keserű a szó. Megtettük, mert úgy éreztük, hogy meg kell tenni, mert egyszerűen elviselhetetlen volt naponta elmenni mellette, és úgy tenni, mintha nem lenne ott. De a fájdalom belénk hasított: mennyi felelőtlen ember, mennyi árnyékszékely, mennyi képmutató keresztény!

Hogy mi mindent találtunk az út mellett, azt szinte lehetetlen felsorolni: zsákszámra használt pelenkák, lejárt termék-reklámok, összetört műanyagvödörök, tálak, ezrenyi pillepalack és cigarettásdoboz, gumikerék, összetört üvegek vagy félig kiürítettek, szakadt kabátok és egy érdekes egérfogó: egy vékonynyakú üvegben 16 döglött egér. Képzelteti a kedves ol-

folytatás a 14. oldalon
Székely Kinga Réka

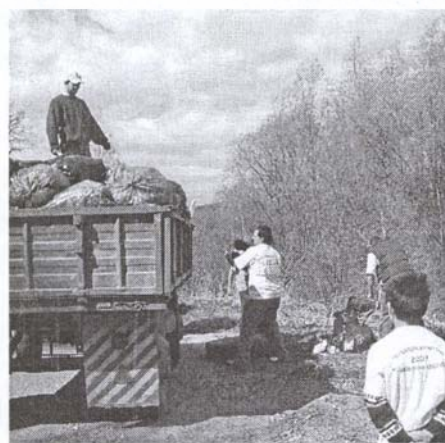
Szemét-eltakarítás...

folytatás a 13. oldalról

vasó, micsoda rémkiáltásoktól hangzott a Nagyhomoród mente, amikor lelkesen takarító ifjaink ilyen tárgyakkal találkoztak!

Kedves Olvasó! Valahányszor arra vinné a lelkiismeretlenség, hogy a szemetet az út mellé dobja, gondoljon ránk, és inkább keressen egy szeméttárolót a közelben!

Köszönő szavak illetik a hetvenhat szorgalmas takarítót, a helyieket: Homoróddaróc, Homoródjánosfalva, Városfalva, Homoródszentpéter, Recsenyéd, Kénos fiataljait, lelkészeit és tanítóit. Meg az „idegenlégiósokat”: a székelyudvarhelyi, a vargyasi és fiatfalvi fiatalokat, valamint az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet képviselőit. De köszönetet mondunk segítségéért a Homoródszentmártoni Polgármesteri Hivatalnak is. Támogatókra is találtunk, akik némi-

leg enyhítették émyegésünket. Hálával gondolunk a csíkszeredai Hockey Clubra, Kriza Dánielre a pólókért, valamint a homoródszentpéteri Székely Zsoltra és Székely Csabára anyagi hozzájárulásukért.

Hálát adunk a gondviselésnek, hogy az akciót jó eredménnyel vihettük véghez.

A megtakarított útszakaszon megkönynyebbülés volt végighaladni, érezni, gyönyörködni a tisztaságban. Jó volt érezni a felnőttek, ifjak és gyermekek összefogását, kézmosás után megsütni a szalonnát, hallgatni Rüszt Ákos gitárjátékát, és teli torokból énekelni: „Sötét kapuk, magas házak, fényes udvarok, nyíljatok meg lábam előtt, ha arra indulok. Erdő közepében járok, egyszer majd rád találok. Csillagom vezess, én utánad megyek.”

Szombat délután van... Szürkülődik. Kissé megilletődve állok meg egy-egy percre, és gondolkodom vissza a mai nap történéseire.

Néhány nappal ezelőtt felhívtak telefonon. Tudomásomra hozták, hogy április 14-én takarítást szerveznek, és ha időm lesz, néhány egyetemes társammal együtt minket is várnak. Örömmel mondtam igent, bár nem tudtam, mire számíthatok.

Ahogy telt az idő, kis csapatunk létszáma egyre nőtt. Hozzávetőleg 70 személy vett részt az akción, amelynek jeligeje ez volt: *Tiszta Lelkiség! Tiszta Táj! Tiszta Székelyföld!* Kicsik és nagyok egyaránt kivették részüket a munkából. A régi barátaink mellé újakat szereztünk.

Nemsokára megint sötét lesz. A sötétség elrejt minden szennyt, de ez nem tart örökké! Pár óra, és kisüt a nap, mindent, amit az éj rejtélyes sötétje eltakart, azt a maga valóságában látjuk ismét. Látni és érezni fogjuk, hogy ami körülvesz, az nem mindig kellemes, szép, tiszta és rendezett. Ezért kérek mindenkit, hogy tartsuk tisztán környezetünket, mert – a közismert bölcsmondás szerint – a Földet unokáinktól kaptuk kölcsön! (*Kertész Ágnes*)

A gondviselés csillaga vezet mindannyiunkat. Valahányszor a gondviselés ellen cselekszünk – például bemocskoljuk a természetet, lakóhelyünket, életünket –, ez a csillag egyre homályosodik. Isten mindenkinek szabad akaratot adott és mindenkit jóra teremtett. Tudni kell dönteni, választani e teremtett világ sok ajándéka és kísértése között. A döntés után pedig vállalni kell a felelősséget. Adjon az Isten mindenkinek hitet és értelmet, hogy döntései, tettei és szavai ne szakítsák el a gondviseléstől!

Egyleti helyzetkép Háromszék-Felsőfehérről

A háromszék-felsőfehéri egyházkörben tevékenykedő egyletek képviselői április 11-én Baróton találkoztak. A következő helységek egyletei képviseltették magukat: Barót, Bölön, Brassó, Kálnok, Kökök, Nagyajta, Sepsiszentgyörgy, Ürmös és Vargyas.

A találkozó során a megjelent egyletek beszámoltak helyzetükről, majd részletesen beszéltek a következő időszak tennivalóiról. Szóba kerültek a körüli találkozók, a frissen konfirmáltak beavatása, unitárius ifjúsági napok, a MIT cipősdoboz-akciója stb.

Az alábbiakban helységek szerint tallózzuk a helyzetjelentésekből:

Baróton rendszeres találkozók vannak, ezekre az alkalmakra általában 5–8 ember gyűl össze. Szándékukban áll a színjátzó találkozóra színdarabbal érkezni. A bölöniek nagy örömmel jelentették be, hogy náluk is van egylet. Kisebb szünet után azon

dolgoznak, hogy a konfirmandusokat bevonják az egyletezésbe. Terveik közt szerepel a színjátzón való részvétel.

A brassói egyletet Gyerő Attila képviselte, szerinte a helyzet nem változott az elmúlt 10 évben, a találkozókra „nincs idő”. Kálnokon az ifjúsági egylet a helyi református ifjúsággal együtt működik. A találkozók rendszeresek, ahol különböző témákról beszélgetnek, és hangsúlyt fektetnek a vallásos jellegű tevékenységekre is. Március 15-i műsort szerveztek a templomban, volt munkatársképző tanfolyam, sportnapok, és rendszeresek a gitárórák is.

A nagyajtai egylet 10–15 tagot számlál. A legnagyobb probléma, hogy az egyleti találkozón nincs semmiféle tevékenység. A színjátzóra, remélik, sikerül eljutniuk. Az ürmösi egylet cserkészjellegűt öltött, jelenleg kb. 18 személy van a csapatban. A cserkészcsapat megalakulásától, valamint az elkövetkező közös kirándulásoktól remélik az egyleti élet fellendülését is. Kökökben nincsenek rendszeres találkozók, ha valami történik, általában 5–6 személyre lehet számítani.

A vargyasi egyletben 18–20 fiatal van. A találkozók heti rendszerességgel zajlanak. Pályáztak anyag támogatásért a polgármesteri hivatalhoz, ahol kedvezően bírálták el kérésüket, ugyanakkor a közbirtokossági hivatal is támogatja működésüket.

Sepsiszentgyörgyön generációváltás zajlik, és ennek tudható be az, hogy bár megjelennek a fiatalok az egyleti alkalmon, egyre kevesebb az érdeklődés, és a találkozások kissé nosztalgia-jelleget öltöttek. Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet színjátszó találkozóján szeretnének részt venni Székelyderzsen, de nem biztos, hogy színdarabbal. Az idén is szerveznek biciklitúrát, már megvan az útvonal, és elkezdődött a támogatáskeresés is.

A nap folyamán felmértük, hol, hányan konfirmálnak, illetve mivel lehetne bevonni a konfirmandusokat az egyleti életbe. Ennél a témakörnél volt, aki az eddig is bevált módszerrel maradt – beavató, közös étkezés stb. –, és volt olyan csapat, amely már sikeresen elkezdte az újak bevonását (Bölon). Egyházköri találkozót több egylet is szeretne szervezni, úgy mint Barót, Bölon, Kálnok, Ürmös és Brassó.

Andorkó Éva

Betekintés a versek szent világába

VII. Atlantisz harangoz versmondó verseny

Hetedik alkalommal került sor az *Atlantisz harangoz* országos versmondó versenyre a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban, a líceum és a Phoenix Könyvház szervezésében. Az ünnepi megnyitóra az Erdélyi Unitárius Webrádió és a Kolozsvári Rádió közös ifjúsági műsora keretében került sor, ennek révén egy kicsit mindenki részt vehetett a versünnepen, nem csak azok, akik a kollégium Dávid Ferenc imatermének padjaiban ültek.

Szabó Árpád unitárius püspök minden évben köszönti a szavalóversenyre érkező fiatalokat, de első alkalommal vett részt az ifjúsági műsorban, így az idei rendezvény még különlegesebb volt számára. Elmondta: a versek segítenek az önmagunkra találásban. Atlantisz azért „harangoz”, hogy évente legalább egyszer figyelmünket a versre fordítsa – jegyezte meg a püspök, sok sikert kívánva a versenyre érkező fiataloknak.

A kétórás rádióműsor a vers, a költészet rejtelmes világába próbált elkalauzolni, különböző kérdésekre adva választ. Mi is kell ahhoz, hogy valaki költő lehessen? Milyenek is képzelünk egy költőt? Miért van szükség a versekre? Hogyan szólnak hozzánk ezek a különleges alkotások? A műsorban megszólaltak

a versenyre érkezett diákok és kísérőik, valamint a zsűri tagjai, akik elmondták véleményüket a vers titokzatos világáról, illetve arról, miért szeretnek felállni a színpadra, és megosztani a „csodát” hallgatóságukkal. És hogy teljes legyen a kép: Visky Zsolt költő is felolvasta alkotásait a műsorban. Magyarai Eszter, a Phoenix Könyvház tulajdonosa elárulta: a szeretet indítja minden évben, hogy Solymosi Zsolttal közösen évente szavalóversenyt szervezzen. A Fűszál együttes előadásában megzenésített versfeldolgozásokat is hallgathattak a résztvevők és rádióhallgatók, majd műsor után koncert zárta az első napot.

A másnap délelőtti megmérettetésen Jancsó Miklós és Reka Rozália színművészek, László György költő és Nagy Réka néprajzos zsűrizett. A IX–X. osztályos kategóriában első díjat nyert Rostás Kriszta a Brassai Sámuel Elméleti Líceumból, második lett Csomós Éva Zsuzsanna a Székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumból, harmadik pedig Győri Orsolya, a Kolozsvári Reiformátus Kollégium diákja. A XI–XII. osztályosok közül első díjban részesült Kófity Annamária a Vajdahunyadi Líceumból, második lett Lehőcz Zsuzsa a temesvári Bartók Béla Elméleti Líceumból, harmadik díjat pedig Gurka-Balla Ilona kapott a Kolozsvári Református Kollégiumból.

Gergely István szobrászművész különdíját Orosz Klára, a János Zsigmond Unitárius Kollégium diákja kapta, a Reményik Sándor Művész Stúdió különdíjában részesült Szász Réka a csíkszeredai Márton Áron Gimnáziumból, a Phoenix Könyvház különdíjat pedig Flórián Zsókanak ítélték oda.

Forrás: *Szabadság*

Dézi Ildikó

Zarándoklás (kirándulás?) Firtosváraljába

Húsvét harmadnapján egyletünk tagjai kirándulni indultak a lelkésznővel együtt. A vezető egyletünk egyik tagja, Benczédi D. Zalán volt, akinek a nagyszülei Firtosváraljában laktak. Az úton hozzánk csatlakozott Tófalvi Sándor bácsi Szikra nevű kutyája, aki végigkísért kirándulásunkon. Az utunk másfél óráig tartott. Nagyon sokat beszélgettünk, nevettünk, és persze a fiúk folyton medvével ijesztgettek.

Aztán megérkeztünk Benczédi Zalán nagyszüleihez, akik nagyon kedvesen fogadtak. Majd Solymosi Alpár firtosváraljai lelkész megmutatta a templomot, elénekeltek néhány egyházi éneket, és egy kis ismertetőt tartott a templom és torony építéséről, amit figyelmesen hallgattunk végig. Aztán a hússütéshez szükséges tárcsalappal felszerelkezve kimentünk a Firtos alatti kilátóhoz, aminek a „Szelesdomb” nevet adtuk, mert nagyon fúj

a szél. Itt elkészült a flekken, a sült szalonna. Jóízűt falatoztunk.

Az idő kissé ránk ijesztett, sietve pakoltunk. (Közben valahol elmaradt a kölcsönkért tárcsalap néhány lába, de megkerestük.) Benéztünk a lelkési családhoz, ahol nemrég járt a gólya, és született egy gyönyörű kislányuk: Boglárka. Majd elköszöntünk Benczédi Zalán nagyszüleitől is, és továbbindultunk. Hazaérve kissé fáradtnak éreztünk magunkat, de megérte. Reméljük, jövőre is el tudunk menni valamelyik hasonlóan értékes helyre.

a Benczédi
Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet

Lapszámunk szerzői: **Andorkó Éva** szociális munkás (Sepsiszentgyörgy), **Antonya Ilona** diák, **Bence Edith** szociálpedagógus (Homoródalmás), **Dimény József** lelkész (Alsófelsőszentmihály), **Dézi Ildikó** újságíró (Kolozsvár), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Józsa István Lajos** lelkész (Torda), **Kertész Ágnes** diák, **Kiss Károly** ny. lelkész (Hármasfalva), **P. Buzogány Árpád** közművelődési szakreferens (Székelyudvarhely), **Rigó Ildikó** tanítónő (Homoródalmás), **Sándor Éva** tanárnő (Jobbágyfalva), **Sorbán Erzsébet** óvónő (Homoródalmás), **Székely Kinga-Réka** lelkész (Homoródszentpéter), **Török Elek** lelkész (Nyárádgálfalva), **Török Jolán** tanítónő (Nyárádgálfalva), **Udvary Margit** ny. óvónő (Magyarsáros), **Váncsa Csilla** magángazdálkodó (Sepsikőröspatak)

Kimaradós székely

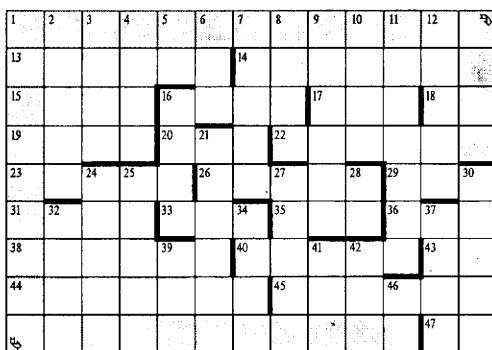
Éjjel a székely későn megy haza, amikor vetkőzik, az asszony megebred és megszólal:

– Hova a súlyba akar menni maga János! Hiszen már éjfél is elmúlt!
– ...! – felel János bá megkönynyebbülve. (Lásd a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A poén első része.

13. Kis tapsifüles. 14. Erőnléti edzést végző. 15. Katekizmus. 16. ... Lajos, magyar író, költő, szerkesztő volt. 17. Kettő alkotja. 18. Puha fém. 19. Tamási személyneve. 20. Bizonyos ideje. 22. Megfontolt. 23. Lilás szín, festékét egy csigafajtából nyerik. 26. Csörte. 29. Füg. 31. Halogénelem. 33. Izzó. 35. A panasz szava. 36. Fekvő bútor. 38. XIX. századi hosszú női felsőruha. 40. Rossz út jelzője. 43. Nyom belseje! 44. A bicepsben is ez van. 45. Vegyi elem, a ritkaföldfémek közé tartozik. 47. Rag, a -re párja.

Függőleges: 1. A poén befejező része. 2. Nagyüzemben előállított termék jelzője. 3. Gépkocsi. 4. Feszélyezettség. 5. Névelő. 6. Csonthéjas gyümölcs. 7. Budapesti, angyalföldi sportklub. 8. Forma. 9. Barnuló. 10. Tanár az én ..., Kosztolányi Dezső verse. 11. Egymás után mondás. 12. Magánszám. 16. Hagymaféle. 21. Nobel-díjas indiai költő volt. 24. Csomót köt. 25. Nagymama, németesen. 27. Bundakabát készítő iparos. 28. Indok. 30. Magyarországi település, itt volt a híres Kner nyomda. 32. A kínaiak alapétele. 34. Mindig tartó. 37. Tésztát készít. 39. Svájci sízónő (Sonja). 41. Kötözőanyag. 42. Svéd váltópénz. 46. Lám.

József Attila

A fősorokban a költő négy versének címét rejtettük el.

Vízszintes: 14. Kellemetlen helyzet. 15. Kicsinyítő képző. 16. Magyarországi megye és folyó. 17. Börtön, régiesen. 18. Tüskés, fehér virágú fa. 19. Lendület. 20. Lenti helyre. 22. A román férfi kézilabda válogatott kapusa volt (Cornel). 23. Radír végei! 24. Viszketést enyhít. 25. Ilyen az öregek keze. 26. Német város lakója. 28. Diszes. 32. Tartalmától megfoszt. 35. Idegen olaj. 36. Ilyen tál a Davis Kupa. 37. Becézett Edit. 39. Félig szab! 40. Idősebbnek mutató. 41. Falba verik. 43. Hentesárú. 46. Macska farkok! 47. Göndör hajtincs. 48. Származás. 49. Korai gyümölcs. 54. Tromf.

Függőleges: 2. Idegen női név. 3. Teniszpálya-borítás lehet. 4. Nagymama, németesen. 5. Szenegál fővárosa. 6. Nehéz, mint ... (szólás). 7. Filmcsillag. 8. Zalaegerszegi focicsapat. 9. Buenos ..., az argentin főváros. 10. Parkrészlet! 11. Villanófény. 12. Bármilyen tárgy. 18. Antonov. 21. Csontról húst leeszik. 22. Spanyol pénz. 26. Ilyen könyv a bedekker. 27. Bibliai alak. 29. Vidám műsor. 30. Előre kifizetett összeg. 31. Latyak. 32. Ritmusos. 33. Hull. 34. Múlását óra méri. 38. Az ősmagyar törzsszövetség feje az Etelközben. 41. Életút. 42. Deszka darab! 44. Becézett Ádám. 45. ... missa est. 47. Farmer márka. 49. Tova. 50. Portugália és Vatikán autójele. 51. Névelő.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **július 5-e**. Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét júliusi lapszámunkban közöljük.

Márciusi rejtvényeink megfejtése: Kazinczy gondolata: „Nem jobb-e egyet szeretni, mint sokakat ölelgetni?”; Ravatalon: Ki hal meg itt, én vagy te?

Könyvjutalmat nyert Nagy Ilona kissolymosi olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-595927,
tel.: (0)364-405558
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.